

Konstitutionsutskottets betänkande 2023/24:KU1

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmän (JO) och Riksrevisionens förslag om anslag för 2024 inom utgiftsområde 1, som uppgår till ca 19,1 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag och andra yrkanden som förts fram i motioner. Utskottet tillstyrker också med vissa redaktionella ändringar regeringens förslag om ändringar i brottsbalken, lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, radio- och tv-lagen, lagen om åldersgränser för film som ska visas offentligt och tullagen samt riksdagsstyrelsens förslag om ändringar i lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen. Vidare tillstyrker utskottet förslagen i propositionen om vissa bemyndiganden om ekonomiska åtaganden, om att Riksdagens ombudsmän (JO) får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet samt om godkännande av en investeringsplan för riksdagens fastighetsanslag. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Vidare föreslår utskottet att redogörelsen Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2022 läggs till handlingarna.

I betänkandet finns fem särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstaganden när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:1 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Framställning 2023/24:RS2 Ändring av basstödet i lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Redogörelse 2022/23:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022.

Åtta motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Budgetprocessen i riksdagen	7
Utskottets överväganden	9
Regeringens resultatredovisning inom utgiftsområde 1	9
Statens budget inom utgiftsområde 1	22
Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022	42
Särskilda yttranden	45
1. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (S)	45
2. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (V)	46
3. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (C)	47
4. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (MP)	48
5. Slutbehandlat tillkännagivande om bestämmelser vid ändring i regionindelningen (S)	49
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	51
Proposition 2023/24:1	51
Framställning 2023/24:RS2	52
Redogörelse 2022/23:RS1	52
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	52
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens samt motionärernas anslagsförslag	54
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden	55
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	56
<i>Bilaga 5</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	81
<i>Bilaga 6</i>	
Utskottets lagförslag	82
<i>Bilaga 7</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2023/24:UU1y	83
<i>Tabell</i>	
Investeringsplan för Riksdagsförvaltningen	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 1

a) Anslagen för 2024

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 1 enligt regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 1 punkterna 6, 11, 13 och 15 samt avslår motionerna 2023/24:993 av Jessica Wetterling m.fl. (V) yrkande 7, 2023/24:2329 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V), 2023/24:2674 av Jan Riise m.fl. (MP), 2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkandena 1, 3, 4 och 19 samt 2023/24:2718 av Malin Björk m.fl. (C).

b) Lagändringar till följd av namnbyte

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i brottsbalken med den ändringen att uttrycket "otillåten utlämning av teknisk upptagning" i 16 kap. 10 d § första stycket ska skrivas med kursiv stil,

2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,

3. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) med den ändringen att

a) ordet "ska" ska införas i 16 kap. 10 § mellan "Mediemyndigheten" och "den",

b) uttrycket "för press, radio och tv" i 20 kap. 3 § första stycket ska utgå,

c) förslaget till 20 kap. 7 § ska utgå,

d) rubriken närmast före 16 kap. 3 § ska skrivas med kursiv stil och vara understruken,

e) punkt 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 6,

4. lag om ändring i lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt,

5. lag om ändring i tullagen (2016:253) med den ändringen att 1 kap. 4 § första stycket ska avslutas med en punkt.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 1 punkterna 2 och 4 samt bifaller delvis proposition 2023/24:1 utgiftsområde 1 punkterna 1, 3 och 5.

c) Ändring av basstödet

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2023/24:RS2.

d) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar

1. regeringen att under 2024 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår,

2. Riksdagsförvaltningen att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 140 000 000 kronor,

3. Riksdagsförvaltningen att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 200 000 000 kronor,

4. Riksrevisionen att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 25 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 1 punkterna 7, 8, 10 och 14.

e) Godkännande av investeringsplan

Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2024–2026 för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 1 punkt 9.

f) Godkännande av anslagsfinansiering av anläggningstillgångar

Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2024 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:1 utgiftsområde 1 punkt 12.

2. Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022

Riksdagen lägger redogörelse 2022/23:RS1 till handlingarna.

Stockholm den 30 november 2023

På konstitutionsutskottets vägnar

Ida Karkiainen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ida Karkiainen (S)*, Erik Ottoson (M), Matheus Enholm (SD), Hans Ekström (S)*, Fredrik Lindahl (SD), Mirja Räihä (S)*, Ulrik Nilsson (M), Malin Danielsson (L), Amalia Rud Pedersen (S)*, Susanne Nordström (M), Jessica Wetterling (V)*, Gudrun Brunegård (KD), Malin Björk (C)*, Lars Englund (M), Jan Riise (MP)*, Lars Johnsson (M) och Peter Hedberg (S)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2023/24:1 i de delar som gäller utgiftsområde 1 Rikets styrelse och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2023/24. Dessutom behandlar utskottet riksdagsstyrelsens framställning 2023/24:RS2 Ändring av basstödet i lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen. Förslaget till riksdagsbeslut i budgetpropositionen och i framställningen finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 4 och 5. Motionsförslagen finns också i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2024 och de avvikelser från dessa som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner. I bilaga 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Vidare behandlar utskottet redogörelsen för Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022.

Under beredningen av ärendet har riksdagsdirektören informerat utskottet om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022, och Riksdagsförvaltningens budgetförslag.

Utskottet har berett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över budgetförslagen om utrikesförvaltningen. Utrikesutskottets yttrande finns i bilaga 7.

I propositionen bedömer regeringen att två tillkännagivanden till regeringen som riksdagen har gjort efter förslag från utskottet är slutbehandlade. Det är fråga om ett tillkännagivande om bestämmelser vid ändringar i regionindelningen och ett om värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck. I avsnittet Regeringens resultatredovisning inom utgiftsområde 1 tar utskottet ställning till regeringens bedömning.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen). Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2024 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse till 19 070 363 000 kronor (prop. 2023/24:1, bet. 2023/24:FiU1, rskr. 2023/24:47). I detta betänkande föreslår konstitutionsutskottet för riksdagen hur anslagen för

utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Regeringen ska enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335). Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målen för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. I det avsnittet tar utskottet också upp de tillkännagivanden som redovisas i budgetpropositionen inom utgiftsområde 1. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och i riksdagsstyrelsens framställning samt de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 1. Slutligen behandlar utskottet Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning inom utgiftsområde 1

Propositionen

Gällande mål

Inom utgiftsområde 1 har riksdagen beslutat om mål för Sametinget och samepolitiken, demokratipolitiken, mänskliga rättigheter, nationella minoriteter och medier. Resultaten redovisas i budgetpropositionen på delområdesnivå.

För avsnittet medier redovisas resultatet samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. För avsnittet Sametinget och samepolitiken redovisas resultat om rennäring och andra näringar inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Målen för övriga delområden inom utgiftsområde 1 är inte bundna av riksdagen. Resultaten för dessa redovisas kortfattat i avsnittet Statens budget inom utgiftsområde 1 nedan.

Sametinget och del av samepolitiken

Målet och bedömningsgrunder

Målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2000/01:1 utg.omr. 23, avsnitt 7.3, bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86).

I propositionen anförs att resultatredovisningen inom Sametinget och samepolitiken utgår från följande bedömningsgrunder:

- insatser för samiskt inflytande och delaktighet
- insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning
- insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.

Arbetet inom området

I propositionen redogör regeringen för insatser som gjorts inom området.

Bland annat har lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket trätt i kraft. Lagen innebär skyldigheter för regeringen och statliga förvaltningsmyndigheter samt regioner och kommuner att konsultera Sametinget innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna.

Vidare anförs i propositionen att Sanningskommissionen för det samiska folket fortsätter arbeta med sitt uppdrag att kartlägga och granska den politik som förts gentemot samerna i ett historiskt perspektiv och dess konsekvenser för det samiska folket.

Sverige har under 2022 varit värd för flera möten inom ramen för det Nordiska ämbetsmannaanordningen för samiska frågor (NÄS) där bl.a. arbetet med att ta fram en nordisk samekonvention fortsatt.

I propositionen anförs också att Sverige har följt och aktivt deltagit i arbetet med att främja urfolks rättigheter internationellt.

När det gäller det samiska språket stöder regeringen Sámi Giellagáldu som är ett samarbetsorgan inrättat av sametingen i Sverige, Norge och Finland. Vid Sámi Giellagáldu bedrivs verksamhet som syftar till en harmoniserad språkutveckling över landsgränserna av de samiska språken. Sametinget har också genomfört ytterligare insatser för kunskapsinhämtning och dialog och aktiviteter för att stimulera till ökad användning av samiska.

Vidare anförs i propositionen att Sametinget under 2022 fördelade totalt 19,1 miljoner kronor till samisk kultur.

Regeringens bedömning av målluppfyllelsen

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts med statliga medel bidrar till uppfyllelse av målet för området men att flera utmaningar ännu kvarstår när det gäller att verka för en levande samisk kultur. Vidare bedömer regeringen att konsultationsordningen kan främja det samiska folkets inflytande över sina angelägenheter.

Demokratipolitiken

Målet och bedömningsgrunder

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1, utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).

I propositionen anförs att resultatredovisningen inom demokratipolitiken utgår från följande bedömningsgrunder:

- utvecklingen av valdeltagandet i det senaste allmänna valet
- omfattningen av medborgerligt engagemang i demokratiska processer och intresset för att engagera sig i och påverka samhällets utveckling
- förtroendet för demokratin i allmänhet och för demokratins institutioner, såsom regeringen, riksdagen och EU:s institutioner
- omfattning och konsekvenser av hot, våld och trakasserier mot centrala aktörer i det demokratiska samtalet, t.ex. förtroendevalda, journalister och opinionsbildare.

Arbetet inom området

I propositionen redogör regeringen för insatser som gjorts inom området.

Valdeltagandet vid riksdagsvalet 2022 uppgick till 84,2 procent av de röstberättigade, vilket innebär en minskning med 3 procentenheter jämfört med 2018 års val.

Vidare anförs i propositionen att det i arbetet för ett högre valdeltagande i valet 2022 genomfördes flera åtgärder. Insatserna riktades främst mot grupper

av röstberättigade med lågt deltagande i tidigare val såsom unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning och mot områden med socioekonomiska utmaningar.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har bl.a. genomfört skolval och fördelat projektbidrag för åtgärder som stärker demokratin. Myndigheten har prioriterat åtgärder som har förutsättningen att nå många individer, eller riktar sig mot delar av landet eller delar av befolkningen som har ett lågt valdeltagande eller låg delaktighet i demokratin i övrigt.

Under 2022 fördelades medel till riksdagspartierna för särskilda insatser inför valen 2022.

Vidare framgår av propositionen att Myndigheten för tillgängliga medier i samband med valen 2022 hade i uppdrag att driva en webbplats med lättläst valinformation.

För att öka kunskapen om hur demokratin mellan valen utvecklas har regeringen gett SOM-institutet vid Göteborgs universitet i uppdrag att redovisa indikatorer som följer utvecklingen över tid.

När det gäller stärkt deltagande och delaktighet i de demokratiska processerna har Länsstyrelsen i Jönköpings län sedan 2020 kartlagt och analyserat regionala utmaningar mot demokratin och sammanställt länsstyrelsernas insatser på demokratiområdet. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har sedan 2020 i uppdrag att ta fram och sprida modeller för hur kommuner kan arbeta strategiskt och långsiktigt med att stärka ungas deltagande och delaktighet i demokratin. Forum för levande historia har sedan 2021 i uppdrag att verka för att administrera och utveckla ett nationellt nätverk med statliga myndigheter och organisationer som genomför demokratistärkande insatser. Myndigheten för stöd till trossamfund har haft i uppdrag att genomföra utbildningsinsatser för trossamfundsledare och andra personer med uppdrag inom trossamfund i syfte att stärka samfundens kunskap och arbete med demokratiska principer, deltagande och delaktighet. Särskilt fokus låg på kompetensutveckling för kvinnor inom trossamfundet.

Vidare framgår av propositionen att regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har ingått en överenskommelse om samverkan för en uthållig demokrati.

I propositionen anförs att förutsättningar för en stark och uthållig demokrati bl.a. är att medborgarna är rustade med de kunskaper och förmågor som krävs för att delta i den offentliga debatten. Statens medieråds arbete med medie- och informationskunnighet är därför en viktig del i att stärka medborgarnas förståelse för mediernas roll i samhället och för att själva kunna hitta, förstå och värdera information.

Sverige var under perioden 1 mars 2022–28 februari 2023 ordförande i International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA). Under ordförandeskapet genomfördes två internationella plenarmöten, i Stockholm och Göteborg, samt ytterligare aktiviteter, däribland en internationell expertkonferens i Stockholm om folkmordet på romer under Förintelsen. Det

svenska ordförandeskapet var ett av Sveriges åtaganden från Malmö internationella forum om hågkomst av Förintelsen och bekämpandet av antisemitism som Sverige var värd för under 2021.

De insatser regeringen gör för att förebygga och hantera hot och hat i det offentliga samtalet etablerades genom handlingsplanen Till det fria ordets försvar. Åtgärderna avser ökad kunskap och stöd till dem som utsätts samt ett stärkt rättsväsende. Brottsförebyggande rådet har sedan 2012 genomfört Politikernas trygghetsundersökning vartannat år. Under 2022 fick Brottsförebyggande rådet i uppdrag att genomföra en sådan underökning för valåret 2022. Slutredovisningen skulle lämnas till regeringen senast den 10 november 2023. Vidare anförs i propositionen att regeringen sedan 2016 beviljat Sveriges kommuner och regioner medel för att stödja och utveckla kommuners och regioners systematiska arbete med att förebygga och hantera hot och hat mot förtroendevalda. Sedan 2016 har totalt 288 kommuner och 20 regioner tagit del av någon insats från projektet. Av redovisningen framgår att nästan 80 procent av kommunerna genomförde utbildningar för de förtroendevalda i början av 2022 och att det skett en utveckling i kommuner och regioner när det gäller stödåtgärder under valåret.

Linnéuniversitetet har sedan 2017 genom Medicinstitutet Fojo haft i uppdrag att stärka det förebyggande arbetet mot hat och hot mot journalister.

Polismyndigheten har ett pågående uppdrag att utveckla och förbättra arbetet med att bekämpa hatbrott och andra brott som hotar demokratin. Den 1 augusti 2023 infördes bl.a. en ny straffskärpningsgrund för brott som begåtts mot en person på grund av att han eller hon eller någon närstående yrkesmässigt bedrivit nyhetsförmedling eller annan journalistik.

Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att de insatser som har genomförts för ett högt och mer jämlikt valdeltagande har aktualiserat valens och rösträttens betydelse. Detta bör enligt regeringen ha bidragit till en vilja hos olika grupper av röstberättigade att rösta i 2022 års allmänna val.

Regeringen bedömer också att de uppdrag som genomförts för att främja deltagande och delaktighet i demokratin mellan valen har varit ändamåls-enliga. Överenskommelsen med Sveriges kommuner och regioner på demokratiområdet har bl.a. bidragit till att stärka kommuners och regioners arbete med att främja medborgerligt deltagande i demokratiska processer och till att öka förtroendevaldas kunskap om det demokratiska uppdraget.

Det huvudsakliga målet för Sveriges ordförandeskap i IHRA var att organisationen skulle stärkas och få ökat genomslag. Målsättningarna uppfylldes bl.a. genom att ordförandeskapet följde upp medlemsstaternas åtaganden från Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism från 2021 samt genom införandet av en ny finansieringsmodell för IHRA.

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts för att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat har bidragit till att uppfylla målen på

området. Redovisningarna visar att utsattheten fortsatt är hög och att kunskapshöjande, stödjande och förebyggande insatser bidrar till att höja kunskapen om omfattning och konsekvenser av hot, hat och trakasserier som riktas mot förtroendevalda, journalister och andra personer i det demokratiska samtalet.

Mänskliga rättigheter

Målet och bedömningsgrunder

Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62). Målet är sektorsövergripande och ska genomsyra all politik.

I propositionen anförs att resultatet för området redovisas utifrån en bedömning av

- synpunkter och rekommendationer som Sverige får i internationella granskningar
- uppdragsredovisningar och utredningsbetänkanden
- andra rapporter och initiativ.

Vidare anförs i propositionen att resultatet redovisas med utgångspunkt i beslutade propositioner, kommittédirektiv, uppdrag och andra insatser. Redovisning sker också i förhållande till de 12,5 miljoner kronor som anvisats för 2022 på anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå.

Arbetet inom området

I propositionen redogör regeringen för insatser som gjorts inom området.

Vidare anförs i propositionen att synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan inte är juridiskt bindande men ger en vägledning i arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. I maj 2022 deltog Sverige i en dialog med expertkommittén för Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk om Sveriges åttonde rapport och om hur Sverige följer språkstadgan. I april 2023 lämnade Europarådets ministerkommitté rekommendationer som rör bl.a. att införa språk som diskrimineringsgrund, förbättra modersmålsundervisningen samt lärarförsörjningen för de nationella minoritetsspråken. I mars 2023 deltog Sverige i en dialog med den rådgivande kommittén för ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter när det gäller Sveriges femte rapport och om hur Sverige följer ramkonventionen. Europarådets ministerkommitté väntas lämna rekommendationer under hösten 2023. I januari 2023 lämnade Sverige in den kombinerade tjugofjärde och tjugofemte periodiska rapporten om hur Sverige följer FN:s konvention om avskaffande av rasdiskriminering (CERD) till FN:s CERD-kommitté. Av rapporten framgår vilka åtgärder Sverige har vidtagit med anledning av de

rekommendationer som kommittén lämnade efter dialog 2018. Som en del i granskningen av Sveriges genomförande av barnkonventionen hölls en dialog mellan FN:s barnrättskommitté och Sverige den 16–17 januari 2023 i Genève. I mars 2023 lämnade kommittén sina sammanfattande slutsatser och rekommendationer till Sverige.

Vidare anförs i propositionen att 2020 års grundlagskommitté i sitt slutbetänkande Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12) har lämnat ett flertal författningsförslag med anledning av kommitténs uppdrag att utreda formerna för ändring av grundlag och behovet av att ytterligare stärka domstolarnas och domarnas oberoende långsiktigt.

Regeringen har tillsatt en parlamentariskt sammansatt kommitté för att utreda några frågor om det skydd för grundläggande fri- och rättigheter som gäller enligt regeringsformen (dir. 2023:83). Kommittén ska överväga om det skydd som gäller för rätten till medborgarskap, föreningsfriheten, näringsfriheten och egendomsskyddet bör ändras. Kommittén ska också utreda om helt nya grundläggande fri- och rättigheter – en rätt till abort, en rätt till domstolsprövning och ett generellt skydd mot diskriminering – bör läggas till i 2 kap. regeringsformen.

I propositionen anförs också att Institutet för mänskliga rättigheter startade sin verksamhet den 1 januari 2022. Institutet ska bl.a. följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas i Sverige. Institutet ska även fullgöra de uppgifter som en oberoende nationell mekanism har enligt artikel 33.2 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Vidare redogörs i propositionen bl.a. om insatser för att höja kunskapen om mänskliga rättigheter och för att integrera mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet.

Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen anför att Institutet för mänskliga rättigheter bidrar till det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter bl.a. genom att institutet utifrån ett helhetsperspektiv kan följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas. Regeringen bedömer att institutet har en central roll för att uppfylla målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Insatser som har vidtagits inom ramen för strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter och insatser inom andra politikområden har bidragit till att uppfylla målet bl.a. genom ökade kunskaper om mänskliga rättigheter och fortsatt integrering av ett rättighetsbaserat arbetssätt inom offentlig verksamhet.

Samtidigt konstaterar regeringen att olika rapporter och granskningar från både internationella och nationella granskningsorgan visar att det krävs kontinuerligt arbete för att nå målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Det gäller bl.a. att säkerställa att lagstiftning och andra insatser är förenliga med Sveriges

internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. De rapporter som tas fram inom ramen för kompetenshöjande insatser och insatser som syftar till att integrera mänskliga rättigheter i den offentliga verksamheten pekar på kontinuerligt behov av kompetenshöjande insatser om de mänskliga rättigheterna hos anställda i staten, kommuner och regioner.

Utifrån de redovisningar och rapporter som regeringen har tagit del av är bedömningen att det finns behov av mer sammanhållen styrning av de kunskapshöjande insatserna inom området mänskliga rättigheter. Regeringens sammanfattande bedömning är att de insatser som hittills vidtagits inom ramen för det samordnade och strukturerade arbetet med mänskliga rättigheter inte har varit tillräckliga.

Nationella minoriteter

Målet och bedömningsgrunder

Målet för området är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83). De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Målet ska följas upp inom följande delområden (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272):

- diskriminering och utsatthet
- inflytande och delaktighet
- språk och kulturell identitet.

Dessutom har regeringen ett mål för strategin för romsk inkludering som innebär att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha lika möjligheter i livet som den som är icke-rom.

I propositionen anförs att resultatredovisningen inom område utgår från följande indikatorer och bedömningsgrunder:

- kommuner och regioner som antagit mål och riktlinjer
- informations- och kunskapshöjande insatser
- arbete mot diskriminering och utsatthet
- andelen kommuner som uppger att nationella minoriteter haft inflytande över beslut
- språk- och kulturaktiviteter för och av de nationella minoriteterna
- elever som deltar i modersmålsundervisning
- antalet utbildningar som anordnats i minoritetsspråk eller om minoriteters kultur
- andelen kommuner som uppger att de tillhandahåller äldreomsorg på minoritetsspråk.

I propositionen anfördes att resultatredovisningens struktur har ändrats för att tydligare visa utvecklingen på området i förhållande till de riksdagsbundna målen.

Arbetet inom området

I propositionen redogör regeringen för insatser som gjorts inom området.

När det gäller diskriminering och utsatthet anfördes att personer som tillhör de nationella minoriteterna utsätts för såväl diskriminering som rasism och hatbrott.

Regeringen har under 2023 tillsatt en arbetsgrupp inom Regeringskansliet för samverkan om förutsättningarna för den judiska minoriteten i Sverige. Arbetsgruppen ska samverka och föra dialog om frågor som rör trygghet och säkerhet och om förebyggande åtgärder samt insatser mot antisemitism och som stärker förutsättningarna för judiskt liv i Sverige.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har analyserat förekomsten av diskriminering som har samband med flera diskrimineringsgrunder. DO konstaterar att kvinnor som tillhör en nationell minoritet kan vara extra utsatta när de bär synliga attribut, såsom romsk dräkt. Det framgår av en rapport från Barnombudsmannen om barns upplevelser av inflytande i minoritetspolitiken att det finns judiska, romska och samiska barn som upplever att de utsätts för olika uttryck för rasism, vilket påverkar deras vilja att identifiera sig som nationell minoritet (Barns och ungas erfarenheter av delaktighet).

När det gäller inflytande och delaktighet anfördes i propositionen att det framgår av en uppföljningsrapport 2022 att möjligheterna till inflytande för de flesta minoritetsgrupperna har ökat på både kort och lång sikt. Andelen kommuner och regioner som uppger att minoriteterna påverkat beslut och inriktning har dock minskat inom flera sektorer. Särskilt tydligt är detta utanför förvaltningsområden där bara enstaka procent av de svarande uppger att inflytandet haft påverkan på beslut. På flera områden är det en betydande minskning sedan 2019.

I propositionen anfördes att Barnombudsmannen och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor under 2022 haft särskilda uppdrag att undersöka och främja barns och ungas inflytande i minoritetspolitiken. Enligt Barnombudsmannen är bristen på kunskap om vilka rättigheter ett barn som tillhör en nationell minoritet har ett hinder för inflytande och delaktighet.

När det gäller språk och kulturell identitet anfördes i propositionen att insatserna för att stärka minoritetsspråken och kultur för och av nationella minoriteter har ökat under året. Under 2022 har Institutet för språk och folkminnen utvecklat fyra nya språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romani chib.

Vidare anfördes i propositionen att antalet elever som får modersmålsundervisning i något minoritetsspråk har totalt sett ökat under det senaste läsåret. Även andelen elever som deltar i undervisningen i förhållande till hur många som är berättigade till modersmålsundervisning har ökat det senaste läsåret. Andelen berättigade elever som läser minoritetsspråk är dock

fortfarande ungefär 10 procentenheter lägre än motsvarande elever som läser andra modersmål. Det förklaras enligt Skolverket bl.a. av lärarbrist och att informationen från huvudmännen brister.

Av propositionen framgår att knappt en tredjedel av landets kommuner erbjuder äldreomsorg där hela eller en väsentlig del av servicen ges av personal som behärskar något av de nationella minoritetsspråken.

Antalet insatser för romsk inkludering på statlig nivå har ökat under 2022.

Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen anser att de sammantagna insatserna under året har bidragit till att uppfylla målet för politikområdet och utvecklingen går i rätt riktning. Särskilt tydligt har förutsättningarna för måluppfyllelse i fråga om minoritetsspråkens bevarande ökat till följd av språkcentrumens verksamhet och de andra insatser som vidtagits av ett flertal myndigheter. Diskriminering och utsatthet är enligt propositionen ett område som är komplext och svårt att mäta, delvis på grund av att det inte förs statistik utifrån minoritetstillhörighet. Regeringen anser dock att det är oroande att personer från flera minoriteter upplever en ökad utsatthet eftersom det kan gå ut över viljan att vara öppen med sin identitet. Vidare anför regeringen att minoriteternas möjligheter till inflytande har fortsatt att öka men färre kommuner och regioner uppger att minoriteters inflytande har haft påverkan på beslut jämfört med 2019. Gällande strategin för romsk inkludering är genomslaget fortfarande lågt på lokal, regional och nationell nivå. Statsbidraget till kommuner bedöms ha bidragit till att skapa bättre förutsättningar för måluppfyllelsen.

Tillkännagivande om bestämmelser vid ändring i regionindelningen

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör återkomma med förslag till bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen som i allt väsentligt motsvarar de bestämmelser som gäller vid ändringar i kommunindelningen (bet. 2019/20:KU3 punkt 1, rskr. 2019/20:48).

Regeringen anför i budgetpropositionen att i propositionen En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning (prop. 2018/19:162) gjorde regeringen bedömningen att bestämmelserna som gäller vid regionindelning inte bör vara helt identiska med de regler som gäller för kommunerna. Det skulle t.ex. kunna finnas starka skäl för en förändring av statens regionala myndighetsindelning som berör många regioner. I sådana situationer går det inte alltid att skapa konsensus om hur en indelning ska se ut, utan intresset av en fungerande helhetslösning bör ges företräde framför enskilda regioners uppfattning (samma prop. s. 438 och 439). Majoriteten av remissinstanserna delade eller hade inte några invändningar mot denna bedömning.

I budgetpropositionen anfördes att bedömningen som regeringen gjorde i proposition 2018/19:162 kvarstår. Samma argument gör sig även gällande vid genomförandet av större strukturreformer. Vidare anfördes att en sådan reform

kan bli aktuell inom ramen för Tidöavtalets samarbetsprojekt för hälso- och sjukvården. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det inte finns skäl att lämna förslag till bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen. Tillkännagivandet får därmed anses vara slutbehandlat.

Tillkännagivande om ett värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om ett värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck (bet. 2016/17:KU23 punkt 11, rskr. 2016/17:294). Av tillkännagivandet följer att regeringen som en del av det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism bör överväga att genomföra ytterligare satsningar på ett värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck (bet. 2016/17:KU23 s. 74).

I propositionen anføres att regeringen efter riksdagens tillkännagivande har genomfört ett stort antal åtgärder på området.

Jämställdhetsmyndigheten inrättades 2018. Det framgår av förordningen (2017:937) med instruktion för Jämställdhetsmyndigheten att myndighetens uppgift bl.a. är att främja utvecklingen av förebyggande insatser mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för alla ändamål samt mot våld i samkönade relationer. Myndigheten ska också synliggöra och motverka hedersrelaterat våld och förtryck med inriktning på nationell kunskapsutveckling och strategiska övergripande frågor.

Regeringen beslutade i april 2018 om ändringar i läroplanerna för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan samt för förskoleklasser och fritidshem, som innebar ett förtydligande om skolans jämställdhetsuppdrag. I februari 2021 beslutade regeringen även om ett förtydligande av jämställdhetsuppdraget i läroplanerna för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen. Regeringen beslutade i februari 2021 även om förstärkta skrivningar i läroplanerna som gäller kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Den 1 juli 2020 infördes bl.a. ett särskilt barnåktenskapsbrott och en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv. Samtidigt infördes ett utreseförbud i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga i syfte att skydda barn som riskerar att utsättas för barnåktenskap eller könsstympning. Den 1 juni 2022 infördes vidare ett särskilt brott för hedersförtryck.

Utredningen om åtgärder mot kontroller av flickors och kvinnors sexualitet tillsattes i november 2021 och har bl.a. fått i uppdrag att lämna förslag på hur en lagstiftning som kriminaliserar s.k. oskuldskontroller och oskuldsoperationer ska se ut och ta ställning till om underlåtenhet att anmäla

eller på annat sätt avslöja äktenskapstvång och barnäktenskapsbrott bör kriminaliseras. Uppdraget redovisades den 30 juni 2023.

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen fick 2019 i uppdrag att gemensamt verka för ökad upptäckt av bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck i särskilda klientgrupper.

Länsstyrelsernas långvariga uppdrag att bedriva jämställdhetsarbete på regional nivå med fokus på att bl.a. förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck permanentades 2021. Regeringen har även beslutat om förordningen (2021:995) om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelserna har i uppdrag att fortsätta att stödja utvecklingen av regionala resurscentrum där insatser för barn och vuxna som är utsatta, eller riskerar att utsättas, för hedersrelaterat våld och förtryck samlas.

Forum för levande historia har sedan ett antal år tillbaka i uppdrag att erbjuda fortbildning och kunskapshöjande insatser om olika former av rasism och intolerans i historien och i dag, vilket även omfattar homo-, bi- och transfobi, till skolans personal och andra relevanta yrkesgrupper. Forum för levande historia är också fr.o.m. 2023 en av flera strategiska myndigheter med uppdrag att i sin verksamhet främja hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter.

Regeringen beslutade i januari 2021 om en handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter.

Under 2022 avsatte regeringen 125 miljoner kronor för åtgärder mot hedersförtryck. Inom ramen för satsningen har Jämställdhetsmyndigheten fått i uppdrag att genomföra informationsinsatser i syfte att höja kunskapen om vilka konsekvenser våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck kan få i arbetslivet samt redogöra för vilka regelverk som aktualiseras.

Regeringen har under åren 2021–2023 beviljat SKR 25 miljoner kronor per år för att utveckla kvinnofridsarbetet med fokus på hedersrelaterat våld och förtryck genom att stärka och utveckla jämställdhetsarbetet i kommuner och regioner.

Regeringen har beslutat om ett nationellt våldsförebyggande program. Inom ramen för programmet har regeringen bl.a. beslutat att inrätta ett nytt statsbidrag, vilket fördelas enligt förordningen (2022:722) om statsbidrag för visst våldsförebyggande arbete.

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 13 s. 66) framgår att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck intensifieras genom en förstärkt långsiktig satsning.

Regeringen avser att fortsätta genomföra insatser mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck men anser mot bakgrund av de genomförda åtgärderna att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Tidigare behandling

Hösten 2021 konstaterade utskottet att det sedan flera år pågick en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen (bet. 2021/22:KU1 s. 15 f.). Utskottet ansåg att det var viktigt att arbetet med den ekonomiska styrningen och regeringens resultatredovisning fortsatte att utvecklas. Av budgetpropositionen framgick att Regeringskansliets interna riktlinjer för utformningen av regeringens resultatredovisning arbetades om inför budgetpropositionen för 2021. Utvecklingsarbetet hade fortsatt i Regeringskansliet för att resultatredovisningarna skulle utformas i enlighet med riktlinjerna. Från och med budgetpropositionen för 2022 bytte avsnittet Analys och slutsatser namn till Regeringens bedömning av måluppfyllelsen. Syftet med förändringen var att rubriken tydligare skulle återspegla det avsedda innehållet i avsnittet. Utskottet välkomnade detta utvecklingsarbete. Liksom tidigare såg utskottet positivt på att regeringen redovisade resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder för målen. Det skulle vara bra om samma indikatorer i så stor utsträckning som möjligt används under en längre tid så att det blir lättare att följa utvecklingen inom olika områden.

Hösten 2022 noterade utskottet att det som en följd av snäva tidsramar inte varit möjligt för regeringen att ge resultatredovisningen ett fullödigt innehåll (bet. 2022/23:KU1 s. 15). Utskottet utgick från att nästa års budgetproposition skulle komma att innehålla en sedvanlig resultatredovisning i enlighet med budgetlagens krav.

Utskottets bedömning

Regeringens resultatredovisning

Utskottet konstaterar att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingsarbetet om den ekonomiska styrningen fortsätter.

I propositionen anføres att utvecklingen av den ekonomiska styrningen bedrivs med utgångspunkt i regeringens behov av att styra och genomföra sin politik och nå de beslutade målen för olika områden (prop. 2023/24:1 med förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 10.4). Det ska finnas en ändamålsenlig uppföljning av genomförandet och måluppfyllelsen i de myndigheter och verksamheter som svarar mot både regeringens och riksdagens behov. Utskottet delar regeringens uppfattning.

Utskottet anser att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

Liksom tidigare ser utskottet positivt på att regeringen redovisar vilka bedömningsgrunder som resultatredovisningen på de olika områdena utgår ifrån. Den struktur som resultatredovisningen har numera och där det finns ett särskilt avsnitt om regeringens bedömning av målpuppfyllelsen gör redovisningen tydligare.

Redovisningen av tillkännagivanden

När det gäller tillkännagivandet om bestämmelserna vid ändring i regionindelningen delar utskottet regeringens bedömning att det får anses vara slutbehandlat.

Utskottet noterar när det gäller tillkännagivandet om ett värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck att regeringen i propositionen redovisar att det efter riksdagens tillkännagivande har genomförts olika åtgärder på området. Utskottet anser därför att tillkännagivandet får anses vara slutbehandlat men förutsätter att regeringen fortsätter att genomföra insatser mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck.

Statens budget inom utgiftsområde 1

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens förslag. Riksdagen antar med vissa redaktionella ändringar regeringens förslag till ändringar i brottsbalken, lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, radio- och tv-lagen, lagen om åldersgränser för film som ska visas offentligt och tullagen samt riksdagsstyrelsens förslag till ändring i lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen. Vidare lämnar riksdagen de bemyndiganden som regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksrevisionen har begärt, godkänner en investeringsplan och godkänner att Riksdagens ombudsmän (JO) får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 1 samt om tillkännagivanden avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Statschefen

Anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen samt för Kungliga hovstatens och Kungliga slottsstatens förvaltningsuppgifter.

Kungens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i Hovstatens verksamhet. I dessa uppgifter ingår bl.a. öppnandet av riksmötet, ordförandeskap i Utrikesnämnden, konseljer, audienser, statsbesök, officiella besök samt möten med företrädare för den offentliga och den privata sektorn och med företrädare för det civila samhället.

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet samt utställnings- och visningsverksamhet.

I propositionen anføres att Hovstatens och Slottsstatens verksamheter genomfördes med begränsningar i omfattningen under 2020 och 2021 till följd av pandemin. År 2022 återgick Hovstaten och Slottsstaten till att genomföra aktiviteter i mer normal omfattning.

Hovstaten återupptog en omfattande programverksamhet. Antalet representativa uppdrag och programpunkter ökade jämfört med 2021. Under inledningen av 2022 genomfördes dock fortfarande många programpunkter digitalt. Som en följd av att fler aktiviteter genomfördes ökade kostnaderna och kapitalförändringen blev negativ. Efterfrågan på kungligt deltagande väntas vara hög även framöver.

Vidare anförs i propositionen att Slottsstatens verksamhet bedrevs under mer normala omständigheter under större delen av 2022. Även om antalet besökare i visningsverksamheterna ökade jämfört med 2021 var de inte på samma nivåer som före pandemin. Entré- och visningsintäkterna var därmed inte i nivå med intäkterna före pandemin. Även för 2022 var det därför nödvändigt med tillfälliga statliga stödåtgärder för att mildra de ekonomiska konsekvenserna.

Av propositionen framgår det att Kungliga hov- och slottsstaten enligt en överenskommelse med regeringen årligen ska lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1 avsnitt 4). Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs Hovstaten 51 procent medan Slottsstaten tillförs 49 procent.

Regeringen föreslår att 162 821 000 kronor anvisas för anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2024.

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ledamöter och partier

Anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* får användas för kostnader för

- ersättningar som riksdagens ledamöter enligt lag har rätt till inom ramen för sitt ledamotsuppdrag
- stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen talmannens verksamhet, resor och representation
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete
- bidrag till föreningar i riksdagen
- bidrag till Stiftelsen Sveriges Nationaldag
- språkutbildning till riksdagens ledamöter
- klimatkompensation.

I propositionen anförs att schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare räknas upp med ca 4,1 procent från nuvarande 68 300 kronor till 71 000 kronor fr.o.m. den 1 januari 2024. Det innebär att anslaget behöver ökas med 11 726 000 kronor fr.o.m. 2024.

Enligt lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen utgörs basstödet av ett grundbelopp (1 700 000 kronor) och ett tilläggsbelopp (57 000 kronor). Av propositionen framgår att riksdagsstyrelsen avser att lämna ett förslag till riksdagen med förslag till ändring av basstödet. Mot bakgrund av detta föreslås anslaget öka med 16 778 000 kronor fr.o.m. 2024. Framställningen behandlas i detta betänkande.

Det anförs också i propositionen att nivån på anslaget är svårberäknad, bl.a. är det svårt att bedöma hur stort behovet av avgångsförmåner kommer att bli. Även omfattningen av framtida pensionsutbetalningar är svår att uppskatta. Kostnaderna för Riksdagsförvaltningen ökar normalt under ett valår och året därefter, för att sedan minska fram till nästa valår. Den beräknade budgeten för 2024 visar på att behovet ligger över anslaget. För 2024 beräknas inte heller det upparbetade anslagssparandet kunna täcka budgetbehovet. På grund av detta bör anslaget öka med 40 000 000 kronor för 2024.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 1 068 396 000 kronor anvisas för anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2024.

Riksdagens förvaltningsanslag

Anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* får användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Anslaget får också användas för kostnader för stipendier till skolungdomar och kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

I propositionen anförs att Riksdagsförvaltningen ska skydda och säkerställa det stöd som krävs för att upprätthålla den parlamentariska processen oavsett situation, även vid incidenter, i kris samt i krig och krigsfara. Riskerna för svensk säkerhet har ökat och hotbilden mot Sverige har blivit bredare och mer komplex. Riksdagsförvaltningen har mot denna bakgrund höjt ambitionsnivån för den tekniska bevakningen och fysiska säkerheten, vilket medför högre kostnader. Utökade resurser krävs för att säkerställa den kontinuiteten genom bl.a. säkerhetsgranskningar av it-system, övervakning av it-miljöer och förbättrad detekteringsförmåga. Därtill kommer kostnader för livscykelhantering av teknisk utrustning som används vid internationella resor. Riksdagsförvaltningen utvecklar olika it-miljöer för att skapa förutsättningar för ett effektivt arbetssätt samtidigt som skyddet säkerställs av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och säkerhetskänslig verksamhet. Flera verksamheter inom förvaltningen berörs, bl.a. de större renoveringsprojekten av riksdagens fastigheter. Det krävs resursförstärkning för att slutföra utvecklingsarbetet, sköta drift, underhåll och support. Mot bakgrund av ovanstående bör anslaget ökas med 16 880 000 kronor för 2024.

Vidare anförs att anslaget behöver ökas med 2 400 000 kronor för 2024 för att den verksamhet som arbetats fram och etablerats under demokratijubileet samt Riksdagen under 500 år inte ska behöva avvecklas. För att säkerställa att visningsverksamheten även i fortsättningen kan vara av samma omfattning behöver anslaget ökas med 1 600 000 kronor fr.o.m. 2024.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 1 037 024 000 kronor anvisas för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2024.

Riksdagsstyrelsen föreslår också att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 140 000 000 kronor.

Riksdagens fastighetsanslag

Anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* får användas för kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det får också användas för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, markskötsel och utemiljö, konst, fast inredning samt kostnader för it-system som är kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för att täcka kostnader för räntor och avskrivningar. Anslaget får också användas för kostnader för förvärv av mark för framtida byggnation av en extern godsmottagning samt för kostnader för fastighetsförvärv i samband med Framtidens riksdagshus.

I propositionen anförs att det finns ett stort underhållsbehov i fastighetsbeståndet och omfattande renoveringsarbeten beräknas pågå framöver. Detta påverkar resursbehovet, kostnaderna för avskrivningar och räntor och medför på sikt behov av högre låneram.

Avskrivningskostnaderna beräknas öka något under år 2024, främst beroende på en nedskrivning i samband med projekt Cephalus. Räntekostnaderna i samband med lånet för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar har ökat. Mot bakgrund av detta bör anslaget ökas med 40 000 000 kronor fr.o.m. 2024.

Styrningen av och stöd till fastighetsprojekt inom programmet Framtidens riksdagshus behöver utvecklas och förstärkas, vilket medför högre kostnader och ett utökat resursbehov. Kostnaderna för planerat underhåll beräknas öka. Bland annat planeras ett antal underhållsåtgärder samt förstudier inför kommande projekt. Mot bakgrund av detta bör anslaget ökas med 50 000 000 kronor fr.o.m. 2024.

Vidare anförs i propositionen att riksdagsstyrelsen fattade beslut om att starta ett programarbete för en ny godsmottagning i maj 2020. Styrelsen beslutade i februari 2022 att undersöka ett förvärv i samband med detta. Förvärv av mark planeras till 2024 och uppgår uppskattningsvis till ca 50 000 000 kronor. Enligt lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter ska mark finansieras med anslag. Efter förvärv tas program och projektering fram inför byggnation av ny godsmottagning. En uppskattad investeringskostnad för projektet, inklusive förvärv av mark som ska finansieras med anslag, beräknas nu till ca 200 000 000 kronor. Byggnation av en ny godsmottagning kan troligen påbörjas 2025. På grund av detta bör anslaget ökas med 50 000 000 kronor för 2024.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 350 000 000 kronor anvisas för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2024.

Vidare föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen godkänner en investeringsplan för 2024–2026 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* som riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar. Av tabellen nedan framgår investeringsplanen.

Investeringsplan för Riksdagsförvaltningen*Miljoner kronor*

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Summa 2024– 2026
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	116	4	53	75	75	203
Förvärv av Cephalus 11	116					
Projekt ny godsmottagning		4	53	75	75	203
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>116</i>	<i>4</i>	<i>53</i>	<i>75</i>	<i>75</i>	<i>203</i>
<i>-byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>116</i>	<i>4</i>	<i>53</i>	<i>75</i>	<i>75</i>	<i>203</i>
Finansiering av anskaffning och utveckling	116	4	53	75	75	203
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanlag	116		50			
Låneram för fastighetsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)		4	3	75	75	153
Vidmakthållande av befintliga investeringar	203	129	261	462	424	1 147
Underhåll och renoveringsplan	22	47	96	102	64	262
Projekt ledamotshuset	163					
Projekt Cephalus	18	57	140	350	350	840
Tidsbegränsade åtgärder		15	15			15
Fogar och fasader riksbyggnaderna		10	10	10	10	30
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>203</i>	<i>129</i>	<i>261</i>	<i>462</i>	<i>424</i>	<i>1 147</i>
<i>-byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>203</i>	<i>129</i>	<i>261</i>	<i>462</i>	<i>424</i>	<i>1 147</i>
Finansiering vidmakthållande	203	129	261	462	424	1 147
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	5	10	10	10	10	30
Låneram för fastighetsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)	198	119	251	452	414	1 117

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026	Summa 2024– 2026
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	319	133	314	537	499	1 350
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	319	133	314	537	499	1 350

Källa: Proposition 2023/24:1 utg.omr. 1 tabell 5.8.

Riksdagsstyrelsen föreslår också att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 200 000 000 kronor.

Riksdagens ombudsmän

Anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* får användas för Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

I propositionen anförs att JO bedöms genom sin verksamhet ha bidragit till att främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen. JO har belyst viktiga rättssäkerhetsaspekter i besvarandet av lagstiftningsremisser.

Vidare anförs att JO vid utgången av 2022 hade ett anslagssparande på 8 275 000 kronor. Anslagssparandet består till viss del av tidigare beviljade anslagsmedel för satsningar som vid senaste årsskiftet ännu inte hade genomförts. Det handlar bl.a. om en ny plattform för den externa webben, som nu tagits i drift, och införande av ett e-arkiv, som alltjämt återstår att genomföra. JO har också anställt en ny chef för registratorer och sekreterare. JO planerar vidare att rekrytera ytterligare chefer inom tillsynen och att göra andra tillfälliga förstärkningar. JO planerar också för upphandling av nytt intranät och vissa andra it-investeringar. JO gör bedömningen att den redan gjorda chefsförstärkningen samt planerade förstärkningar och satsningar ryms inom tilldelat anslag och anslagssparande.

JO föreslår att det för anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* anvisas 130 367 000 kronor för 2024.

Enligt 4 kap. lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter ska anläggningstillgångar – med vissa särskilt angivna undantag – finansieras med lån i Riksgäldskontoret, om inte riksdagen beslutar att finansiering ska hanteras på annat sätt. JO har hittills fått använda anslagsmedel för att finansiera sina anläggningstillgångar, bl.a. med hänsyn till att dessa investeringar normalt är av ringa omfattning. JO bedömer att denna ordning bör gälla även under 2024.

Riksrevisionen

Anslaget 2:5 *Riksrevisionen* får användas för Riksrevisionens förvaltningsutgifter utom för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

I propositionen anförs att Riksrevisionen under 2022 slutförde granskningen av myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2021. Totalt lämnades 226 revisionsberättelser för myndigheter och andra organisationer som ingår i Riksrevisionens mandat, samtliga i tid. För räkenskapsåret 2021 fick 10 myndigheter eller organisationer en modifierad revisionsberättelse. Skälen till att myndigheterna fick en modifierad revisionsberättelse 2021 varierar. Det vanligaste skälet var att den granskade myndigheten hade lämnat in årsredovisningen för sent.

Under 2022 publicerade Riksrevisionen 29 effektivitetsrevisionsrapporter. De publicerade granskningsrapporterna är väl fördelade över riksdagens utskott. Riksrevisionen har genomfört granskningar inom samtliga utskottsområden förutom justitieutskottet, konstitutionsutskottet och skatteutskottet. Under 2022 genomfördes sex granskningar inom finansutskottets områden.

Vidare framgår av propositionen att Riksrevisionen bedömer att anslaget för det kommande året endast bör påverkas av pris- och löneomräkningen. Riksrevisionen föreslår att 368 817 000 kronor anvisas för anslaget 2:5 *Riksrevisionen* för 2024.

Riksrevisionen föreslår också att Riksrevisionen bemyndigas att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive den upplåning som gjorts tidigare uppgår till högst 25 000 000 kronor.

Sametinget

Anslaget 3:1 *Sametinget* får användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter fört statsbidrag till Samefonden.

I propositionen anförs att anslaget föreslås ökas med 2 000 000 kronor för 2024 för att förbereda och genomföra val till Sametinget. Anslaget minskas med 621 000 kronor för 2024 till följd av en generell besparing i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 63 000 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Sametinget* för 2024.

Regeringskansliet

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

I propositionen anförs att Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade i genomsnitt 4 782 tjänstgörande 2022 (exklusive lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna).

Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. Utrikesrepresentationen bestod den 1 augusti 2023 av 107 utlandsmyndigheter (91 beskickningar, 7 delegationer vid internationella organisationer, 9 karriärkonsulat) och 8 Stockholmsbaserade sändebud som täcker 31 länder. Vidare har Sverige ca 320 honorärkonsulat.

I propositionen föreslås att anslaget minskas med 95 155 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 9 450 059 000 kronor anvisas för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2024.

Länsstyrelserna

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* får användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till regioner och Gotlands kommun för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna. Anslaget får användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Anslaget får även användas för utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i vissa av de territoriella programmen samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Laponiatjuottjudus.

Det saknas ett riksdagsbundet mål för området som helhet. I avsaknaden av ett sådant är regeringens mål för området att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är den part som samlat företrädere staten i länet.

Varken resultatindikatorer eller bedömningsgrunder används i detta område. Länsstyrelserna har uppgifter som syftar till att uppfylla många nationella mål, fördelade på ett stort antal utgiftsområden. Flera av dessa mål är riksdagsbundna. Resultaten inom de enskilda nationella målen redovisas under respektive utgiftsområde. De resultat som redovisas inom utgiftsområde 1 utgår från de uppgifter som länsstyrelserna har enligt 2 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, närmare bestämt att arbeta sektorsövergripande, samordna olika samhällsintressen och inom sin verksamhet främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet samt att främja länets utveckling och ansvara för tillsyn.

Regeringen bedömer att länsstyrelserna under 2022 har bidragit till att nationella mål fått genomslag i länet genom att inom sina ansvarsområden ha arbetat sektorsövergripande och utifrån ett statligt helhetsperspektiv samordnat olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelserna har genom samverkan med aktörer i sina respektive län skapat goda förutsättningar för ett utvecklat samarbete i aktuella frågor för att främja länens utveckling. Myndigheterna har genomfört insatser som främjar tillväxt, bl.a. genom uppdraget att utveckla arbetssätt och parallella processer för kortare ledtider för elnätsutbyggnad. Regeringen bedömer att länsstyrelserna i sitt arbete har tagit hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar.

På en övergripande nivå bedöms hanteringen av både pandemin och följderna av Rysslands invasion av Ukraina ha stärkt länsstyrelsernas lednings-, samverkans- och samordningsförmåga inom länen. Som högsta civila totalförsvarsmyndighet inom länet har länsstyrelserna en viktig roll.

Länsstyrelserna har arbetat vidare med ett uppdrag i regleringsbrevet för budgetåret 2022 att analysera och lämna förslag på hur tillsynsverksamheten kan bli mer effektiv och rättssäker. Inom uppdraget har flera förslag tagits fram som syftar till att stärka förutsättningarna för ytterligare samordning, uppföljning och effektivisering av tillsynsverksamheten. Regeringen bedömer att de förslag som lämnats i syfte att effektivisera tillsynsverksamheten kan bidra till en mer effektiv verksamhet, men konstaterar att arbetet behöver fortsätta att utvecklas för förbättrad effektivitet och enhetlighet.

I propositionen anförs att medel bör fördelas till Länsstyrelsen i Örebro län för att begränsa massförekomst av översvämningsmyggor. Anslaget bör därför ökas med 2 400 000 kronor fr.o.m. 2024.

För att stärka kapaciteten hos länsstyrelserna i Norrbottens län och Västerbottens län att hantera målkonflikter som uppstår på grund av stora industrietableringar och expansioner bör anslaget ökas med 5 000 000 kronor för 2024.

Vidare föreslås i propositionen att anslaget minskas med 60 000 000 kronor fr.o.m. 2024 för att delfinansiera satsningar på anslaget 1:11 *Åtgärder för havs- och vattenmiljö* och anslaget 1:15 *Havs- och vattenmyndigheten* inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur.

Regeringen föreslår också att anslaget ökas med 60 000 000 kronor för arbetet med miljöprövning och med 40 000 000 kronor för arbetet med miljötillsyn 2024 för att länsstyrelserna ska fortsätta att bidra till en effektiv tillståndsprövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Stödet för innovativa och hållbara samhällsbyggnadsprojekt i Norrbottens län och Västerbottens län föreslås i propositionen utvecklas för att finansiera andra reformer. Mot denna bakgrund bör länsstyrelsernas administrativa ersättning för att fördela stödet upphöra och anslaget minskas med 300 000 kronor per år 2024–2030.

Anslaget bör minskas med 38 715 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 3 867 590 000 kronor anvisas för anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2024.

Allmänna val och demokrati

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* får användas för utgifter för val, åtgärder för att främja, förankra och försvara demokratin samt åtgärder för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Anslaget får användas för administrationskostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området.

I propositionen anförs att de föreslagna och aviserade anslagsförändringarna innebär att anslaget ökas med 454 000 000 kronor för 2024 för kostnader för att genomföra valet till Europaparlamentet. Av dessa medel avser 52 000 000 kronor länsstyrelsernas kostnader och 270 000 000 kronor avser kommunernas kostnader för Europaparlamentsvalet. Vidare föreslås att anslaget ökas med 20 000 000 kronor för valdeltagarinsatser i syfte att främja valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024. Anslaget föreslås ökas med 6 000 000 kronor årligen för 2024–2026 för hågkomstresor till Förtintelsen minnesplatser. Anslaget föreslås även ökas även med 30 000 000 kronor fr.o.m. 2024 för statsbidrag till säkerhetshöjande åtgärder till trossamfund.

Regeringen föreslår att 664 640 000 kronor anvisas för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2024.

Justitiekanslern

Anslaget 6:2 *Justitiekanslern* får användas för Justitiekanslerns förvaltningsutgifter.

I propositionen föreslås att anslaget ökas med 3 200 000 kronor fr.o.m. 2024 för att stärka Justitiekanslerns kapacitet att möta den ökade komplexiteten och omfattningen i de rättegångar där Justitiekanslern företräder staten.

Regeringen föreslår att 86 572 000 kronor anvisas för anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2024.

Integritetsskyddsmyndigheten

Anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* får användas för Integritetsskyddsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Från och med den 1 januari 2024 kommer Finansinspektionen att överta Integritetsskyddsmyndighetens uppgifter när det gäller tillstånds- och tillsynsansvaret över inkassolagen. I propositionen föreslås därför att anslaget minskas med 600 000 kronor fr.o.m. 2024.

Regeringen föreslår att 180 976 000 kronor anvisas för anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* för 2024.

Valmyndigheten

Anslaget 6:4 *Valmyndigheten* får användas för utgifter för Valmyndighetens verksamhet.

Regeringen föreslår att 61 405 000 kronor anvisas för anslaget 6:4 *Valmyndigheten* för 2024.

Stöd till politiska partier

Anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* får användas för utgifter för stöd till politiska partier. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd till politiskt parti som deltagit i val till riksdagen dels som ett partistöd, dels som ett kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som ett mandatbidrag

Regeringen föreslår att 169 200 000 kronor anvisas för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* för 2024.

När Riksdagsförvaltningen beslutar om bidrag till politiska partier medför det utgifter året efter budgetåret. Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2024 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* för 2025.

Institutet för mänskliga rättigheter

Anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* får användas för Institutet för mänskliga rättigheters förvaltningsutgifter.

Anslaget föreslås minskas med 527 000 kronor för 2024 till följd av en generell besparing i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 51 795 000 kronor anvisas för anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* för 2024.

Åtgärder för nationella minoriteter

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* får användas för utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen), språklagen (2009:600) samt Sveriges internationella åtaganden inom området. Anslaget får även användas för Länsstyrelsen i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt för uppföljning enligt minoritetslagen. Därutöver får anslaget användas för utgifter för statsbidrag till kommuner och landsting inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamhet som främjar regeringens minoritetspolitik.

Regeringen föreslår att 207 771 000 kronor anvisas för anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2024.

Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* får användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Anslaget får även användas för

utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer samt för statsbidrag för att främja romsk inkludering. I propositionen anförs att strategin för romsk inkludering har nått halvvägs och arbete kvarstår för att nå målet, inte minst efter covid-19-pandemin. Regeringen fortsätter arbetet med att förverkliga strategin.

Regeringen föreslår att 20 000 000 kronor anvisas för anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2024.

Mediestöd

Anslaget 8:1 *Mediestöd* får användas för utgifter för statsbidrag till presstöd och mediestöd.

I propositionen anförs att tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget minskas med 43 400 000 kronor för 2024 på grund av ett tidigare tillskott för att möjliggöra en fortsatt spridning av tryckta nyhetstidningar i områden där tidningsdistributionen påverkats av varannandagsutdelning av post.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär även att anslaget ökas med 50 000 000 kronor för 2024 vid införandet av ett nytt system för mediestöd.

Regeringen föreslår att 1 017 119 000 kronor anvisas för anslaget 8:1 *Mediestöd* för 2024.

Mediemyndigheten

Anslaget 8:2 *Mediemyndigheten* får användas för Mediemyndighetens förvaltningsutgifter samt utgifter för avveckling av Statens medieråd.

I propositionen anförs att uppgifterna vid Statens medieråd ska inordnas i Myndigheten för press, radio och tv den 1 januari 2024. För att bättre spegla myndighetens utökade uppgifter och ansvarsområde ändras myndighetens namn därför den 1 januari 2024 till Mediemyndigheten.

Vidare anförs att nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 25 351 000 kronor fr.o.m. 2024 då Statens medieråds uppgifter överförs till och inordnas i Mediemyndigheten (i dag Myndigheten för press, radio och tv). Avvecklingen av Statens medieråd och inordnandet av myndighetens uppgifter i Mediemyndigheten bedöms leda till ett ökat antal anställda vid Mediemyndigheten. Vidare föreslås anslaget ökas med 1 900 000 kronor för 2024 för kostnader för inordnandet av Statens medieråd i Mediemyndigheten. Anslaget föreslås även öka med 700 000 kronor för 2024 för att myndigheten fr.o.m. 2025 tar över uppgiften från Patent- och registreringsverket att registrera utgivningsbevis för periodiska skrifter. Anslaget 1:21 *Patent- och registreringsverket* inom utgiftsområde 24 minskas med motsvarande belopp.

I propositionen anförs också att anslaget föreslås minskas med 546 000 kronor för 2024 till följd av en generell besparing i statsförvaltningen. Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med

4 700 000 kronor fr.o.m. 2024 för myndighetens ökade kostnader till följd av genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighet för produkter och tjänster.

Regeringen föreslår att 81 577 000 kronor anvisas för anslaget 8:2 *Mediemyndigheten* för 2024.

Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* får användas för förvaltningsutgifter för Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps). Anslaget får användas för utbildnings- och kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget får användas för att medfinansiera medel från EU. Vidare får anslaget användas för att främja rekrytering av svenska medborgare till tjänster inom EU:s institutioner, byråer och organ.

Sieps ska bl.a. utarbeta forskningsbaserade analyser och annat underlag i frågor om utvecklingen av Europeiska unionen och Sveriges europapolitik och göra dessa tillgängliga för regeringen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen i Sverige. Sieps ska även bidra till en allsidig belysning av aktuella europapolitiska frågor och delta i internationellt forskningsutbyte. Myndigheten ska tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör EU, som en del av kompetensförsörjningen i offentlig verksamhet.

Regeringen bedömer att Sieps verksamhet håller hög kvalitet och att myndigheten har gjort viktiga insatser för att belysa politiska frågeställningar som är betydelsefulla för Sverige. Det ökade antalet publikationer och Sieps arbete med att sprida information om EU-ordförandeskapet har bidragit till en höjd kunskapsnivå om angelägna EU-frågor. Det är positivt att Sieps fortsätter att utveckla spridningen av och tillgängligheten till myndighetens analyser genom att utnyttja digitala format som poddar och webbseminarier. Arbetet med en ökad tillgänglighet och spridning syns i det positiva resultatet från 2022. Regeringen bedömer att det internationella forskningsutbyte som Sieps deltar i är betydelsefullt och bidrar till att öka förståelsen för de diskussioner om utvecklingen av EU-samarbetet som förs utanför Sveriges gränser.

När det gäller EU-information bedömer regeringen att de genomförda åtgärderna har bidragit till ökad kunskap om EU bland förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner samt journalister. Sieps utbildningar har stärkt kunskapen om EU-samarbetet bland tjänstemän och förtroendevalda inom kommuner, regioner och myndigheter.

Anslaget föreslås minska med 317 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 31 234 000 kronor anvisas för anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2024.

Lagändringar till följd av namnbyte

I propositionen föreslås att de lagar där myndigheterna Statens medieråd och Myndigheten för press, radio och tv nämns ändras som en följd av namnbytet till Mediemyndigheten. De lagar som berörs är brottsbalken, lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, radio- och tv-lagen (2010:696), lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt och tullagen (2016:253).

Framställningen

I framställningen anförts att det till ett politiskt parti som deltagit i val till riksdagen betalas statligt stöd enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier. Stödet går till partiernas riksorganisationer, och valresultatet styr hur mycket pengar partierna får. Utöver det statliga stödet till partiernas riksorganisationer får riksdagspartierna bidrag till partigruppernas och ledamöternas arbete i riksdagen enligt lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen. Bidragen betalas ut i form av basstöd, stöd till politiska sekreterare till riksdagsledamöter och för andra som arbetar i partigruppernas kanslier, stöd till ledamöternas utrikesresor och stöd till ledamöternas språkutbildning. Basstödet består av ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp. Grundbeloppet är 1 700 000 kronor per år och tilläggsbeloppet 57 000 kronor per år.

Vidare anförts i framställningen att beloppsnivåerna inte har ändrats sedan den 1 januari 2001. Riksdagsstyrelsen konstaterar att riksdagens ställning och inflytande är mycket beroende av vilka egna resurser riksdagens ledamöter och partigrupper har för att granska regeringens förslag och verka på eget initiativ. En grundpelare i ett väl fungerande parlamentariskt system är en ordning som innebär att ett kvalificerat stöd till ledamöterna i riksdagsarbetet lämnas genom bl.a. de egna partigrupperna. De förstärkningar av basstödet som riksdagen beslutade om 2000 och 2001 gjordes just för att öka partigruppernas verkliga möjligheter att granska och utarbeta egna förslag. Enligt riksdagsstyrelsen väger de skäl som tidigare har framförts till stöd för att stärka basstödet lika tungt nu som då.

Mot denna bakgrund och med hänvisning till höjningen av den allmänna prisnivån sedan 2001 anser riksdagsstyrelsen att basstödet till riksdagens partigrupper ska räknas upp med konsumentprisindex med utgångspunkt i årsmedeltal från 2001 och fram t.o.m. 2022. En uppräknings av grundbeloppet på 1 700 000 kronor ger ett avrundat belopp på 2 400 000 kronor. En uppräknings av tilläggsbeloppet på 57 000 kronor ger ett avrundat belopp på 79 000 kronor. Lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen bör ändras så att de nya beloppen anges i lagen.

Motionerna

Socialdemokraterna

I kommittémotion 2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 1 föreslås att vissa anslag bör ändras i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna föreslår att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 5 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anför att Sametinget har stora svårigheter att uppfylla sin lagstadgade roll och de uppdrag som myndigheten har med den nuvarande resurstilldelningen.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 500 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det i budgetpropositionen föreslås att anslaget ska vara högre än tio miljarder kronor. Även om ett ökat anslag kan vara motiverat är en ökning med nästan 20 procent under en mandatperiod orimlig. Motionärerna menar att en minskning av anslaget är rimlig när det svenska EU-ordförandeskapet nu är genomfört. I motionen föreslås också ett tillkännagivande till regeringen om en mer välavvägd budget för Regeringskansliet (yrkande 3).

Motionärerna föreslår att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 80 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anför att ett ökat anslag behövs för att länsstyrelserna ska kunna upprätthålla sin verksamhet på ett tillfredställande sätt i hela landet. Dessutom behövs ökningen enligt motionärerna för att påskynda viktiga tillståndprocesser, inte minst för att säkra energiförsörjningen. Vidare föreslås ett tillkännagivande till regeringen om ökade resurser till länsstyrelserna (yrkande 4).

I motionen föreslås också att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anför att många civilsamhällsorganisationer upplever en ökad hotbild mot verksamheten, lokaler och företrädare. Inte minst religiösa samfund är utsatta för hot och våld. Det finns enligt motionen uppgifter om församlingar som lägger så mycket som 25 procent av sin budget på säkerhetsåtgärder. Den senaste tidens s.k. koranbränningar har också bidragit till att hotbilden mot religiösa samfund har ökat. I motionen föreslås också ett tillkännagivande om säkerhetshöjande åtgärder för organisationer inom civilsamhället (yrkande 19).

Vidare föreslås att anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna anser att det i regeringens förslag om mediestödet finns en risk att betoningen av den geografiska täckningen leder till att mångfalden nedprioriteras. För att hantera detta föreslås att anslaget 8:1 *Mediestöd* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vänsterpartiet

I partimotion 2023/24:2329 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslås ändringar av olika anslag i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna föreslår att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* minskas med 24 200 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* minskas med 120 000 000 kronor i förhållande till riksdagsstyrelsens förslag. I motionen anförs att en sänkning av riksdagsledamöternas arvoden är ett led i att skapa ett förtroende mellan de folkvalda och väljarna. Arvodet bör uppgå till ett prisbasbelopp per månad. Motionärerna anser också att alla extra arvoden som är knutna till riksdagsarbetet bör avskaffas.

I motionen föreslås vidare att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med sammanlagt 71 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. I motionen anförs att Sametinget bör få ökade resurser för att arbeta med språkfrågor och att anslaget bör ökas för detta ändamål med 30 000 000 kronor. Vidare föreslås att det införs en möjlighet för samiska studenter att ansöka om stipendier för språkstudier i samiska och att anslaget för detta ändamål bör ökas med 5 000 000 kronor. Motionärerna anser att Sametingets etiska råd bör få ökade resurser för arbetet med återförande av föremål och kvarlevor samt att anslaget för detta ändamål bör ökas med 1 000 000 kronor. I motionen föreslås också att anslaget ökas med 30 000 000 kronor för att inrätta en nationalscen för Sápmi. Dessutom anser motionärerna att Sametinget bör få mer resurser för konsultationsförfaranden och anslaget därför bör ökas med 5 000 000 kronor. I kommittémotion 2023/24:993 av Jessica Westerling m.fl. (V) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör vidta åtgärder för att genomföra en stipendieordning för studier i samiska språk. I motionen anförs att Sametinget bör få införa en stipendieordning som innebär att studenter ska kunna studera samiska språk med en ersättning motsvarande arbetslöshetsersättningen.

I budgetmotionen föreslår motionärerna också att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 143 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med sammanlagt 175 300 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anförs att länsstyrelsernas resurser för att utöva kontroller utöver den del som är avgiftsfinansierad bör stärkas genom att ytterligare 100 000 000 kronor tillförs djurskyddsarbetet. Det anförs också att det är av stor vikt att överträdelse av strandskyddet beivras och att länsstyrelserna bör tillföras ytterligare 25 000 000 kronor för att stärka strandskyddstillsynen. Vidare anser motionärerna att regeringens förslag om att avveckla stödet för innovativa och hållbara samhällsbyggnadsprojekt inte bör genomföras och att anslaget till följd av detta ökas med 300 000 kronor. I motionen anförs också att länsstyrelserna behöver en stabil finansiering för att få nödvändig kontinuitet i verksamheten. Detta har enligt motionärerna varit svårt att uppnå eftersom en stor del av länsstyrelsernas finansiering sker via andra myndigheter. Motionärerna föreslår därför en ökning av anslaget för detta ändamål med 50 000 000 kronor.

I motionen föreslås också att anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 20 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att fördjupa arbetet med åtgärder för de nationella minoriteterna.

Vidare föreslås i motionen att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* sammanlagt ökas med 30 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att Sverige har antagit en strategi för romsk inkludering. En utvärdering som Länsstyrelsen i Stockholms län har gjort visar att arbetet med strategin har tappat fart och genomslagskraft. Motionärerna anser därför att anslaget bör ökas med 20 000 000 kronor. Vidare anför i motionen att Kommissionen mot antiziganism i sitt slutbetänkande föreslog att regeringen skulle inrätta ett nationellt center för romska frågor. Motionärerna anser att anslaget bör ökas med 10 000 000 kronor för att starta upp den nya myndigheten.

I motionen föreslås också att anslaget 8:1 *Mediestöd* ökas med 500 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det nya mediestödet som regeringen har föreslagit sannolikt kommer att leda till en minskad mångfald på medieområdet. En större satsning behöver enligt motionärerna därför göras på mediestödssystemet.

Centerpartiet

I kommittémotion 2023/24:2718 av Malin Björk m.fl. (C) föreslås att vissa anslag bör ändras i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna föreslår att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2024 minskas med 572 100 000 kronor jämfört med regeringens förslag. I motionen anför att motionärerna motsätter sig delar av den expansion av Regeringskansliet som inleddes genom förra årets budgetproposition. Motionärerna delar regeringens bedömning att Sverige behöver rusta sig bättre för det kommande Natomedlemskapet och det nya säkerhetsläget, men motionärerna delar inte regeringens uppfattning om hur stora tillskott till Regeringskansliet som behövs.

I motionen föreslås också att vissa anslag sänks i förhållande till regeringens förslag till följd av en ändrad pris- och löneomräkningen. Detta innebär att följande anslag sänks i förhållande till regeringens förslag:

- 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* med 17 900 000 kronor
- 6:2 *Justitiekanslern* med 400 000 kronor
- 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* med 700 000 kronor
- 6:4 *Valmyndigheten* med 200 000 kronor
- 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* med 300 000 kronor
- 8:2 *Mediemyndigheten* med 300 000 kronor
- 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* med 200 000 kronor.

Miljöpartiet

I kommittémotion 2023/24:2674 av Jan Riise m.fl. (MP) föreslås ändringar av vissa anslag i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna anser att anslaget 3:1 *Sametinget* bör ökas med 23 121 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anser att Sametingets verksamhet bör stärkas och att ytterligare medel bör tillföras för Sametingets förvaltningsutgifter. Vidare anförs i motionen att medel särskilt bör avsättas för samisk idrott.

Vidare föreslås i motionen att anslaget *Regeringskansliet m.m.* ökas med 95 155 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna föreslår också att anslaget *Länsstyrelserna m.m.* ökas med sammanlagt 199 715 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionen anförs att länsstyrelserna bör ges ett demokratifrämjande uppdrag enligt vad som föreslogs i betänkandet från kommittén Demokratin 100 år. Anslaget bör för detta ändamål ökas med 6 000 000 kronor. Vidare föreslås att anslaget ökas med 100 000 000 kronor för att genomföra klimat- och energiomställningen på lokal och regional nivå.

I motionen föreslås också att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 7 900 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att inrätta en nationell demokratifunktion.

Anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* föreslås öka med 527 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vidare föreslås att anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. För att förstärka språksatsningen när det gäller nationella minoriteter.

I motionen anförs vidare att anslaget 8:1 *Mediestöd* bör ökas med 50 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att ytterligare stärka förutsättningarna för en oberoende granskande journalistik.

Vidare föreslås att anslagen 8:2 *Mediemyndigheten* och 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* ökas med 546 000 kronor respektive 317 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet har den 16 november 2023 yttrat sig om anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och följdmotionerna i de delar som rör detta anslag och närmare bestämt utrikesförvaltningen.

I yttrandet anförs att Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen. Det är viktigt för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitik, utvecklingssamarbete och andra viktiga områden med andra länder, regioner och multilaterala organisationer.

Vidare anförs att det är regeringen som beslutar om Regeringskansliets, inklusive utrikesförvaltningens, organisation och resursfördelning inom ramen för det anslag som riksdagen fattat beslut om. Detta anslag avser hela

Regeringskansliet utan att specificera utrikesförvaltningens del. Utrikesutskottet konstaterar att utrikesförvaltningen resursmässigt minskat något de senaste tjugo åren i förhållande till Regeringskansliet som helhet. Samtidigt har utrikesrepresentationens storlek ökat något räknat i antal utlandsmyndigheter och den samlade bemanningen av dessa. Det övervägande intrycket är dock att utlandsrepresentationens struktur präglas av stabilitet med i genomsnitt färre än tre regeringsbeslut om att öppna eller stänga utlandsmyndigheter per år sedan millennieskiftet. Den större förändringen i utrikesrepresentationen torde gälla antalet honorärkonsulat, som de senaste tio åren minskat med omkring en femtedel.

När det gäller anslagsförslaget i budgetpropositionen delar utrikesutskottet regeringens uppfattning att det bör ställas högre krav på att verksamheten i utrikesförvaltningen, i likhet med statsförvaltningen i stort, ska kännetecknas av ett effektivt resursutnyttjande. Utrikesutskottet anser därför att regeringens förslag till en generell besparing i statsförvaltningen, inklusive i anslaget för Regeringskansliet, är rimligt som ett led i att minska utgifterna för den statliga förvaltningen. Besparingen stimulerar effektivisering och bidrar till finansieringen av nya reformer. Utrikesutskottet förutsätter emellertid att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till anslagshöjningar för att kunna vidta ytterligare säkerhetshöjande åtgärder i utrikesförvaltningen och Regeringskansliet om det skulle bedömas vara motiverat av det försämrade säkerhetsläget.

Utrikesutskottet står bakom regeringens förslag till medelstilleddning för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* Konstitutionsutskottet bör därför enligt utrikesutskottet tillstyrka propositionen och avstyrka motionerna.

Utskottets ställningstagande

I detta ställningstagande behandlar konstitutionsutskottet samtliga förslag som tas upp i förslagspunkten Statens budget inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Utskottet har tidigare i höst tagit ställning till utgiftsramen för utgiftsområde 1 för 2024, dvs. det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till. I ett yttrande till finansutskottet den 26 oktober 2023 föreslog utskottet att finansutskottet skulle tillstyrka regeringens förslag om utgiftsram och avstyrka de alternativa förslag som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet lagt fram i fyra partimotioner (yttr. 2023/24:KU1y).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2024 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse till 19 070 363 000 kronor (prop. 2023/24:1, bet. 2023/24:FiU1, rskr. 2023/24:47).

Som framgått av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av detta betänkande bygger konstitutionsutskottets behandling av anslagsfördelningen för 2024 på förutsättningen att den ram som riksdagen fastställt inte får överskridas och att ställningstagandet till anslagen ska göras genom ett enda beslut.

I likhet med utrikesutskottet anser konstitutionsutskottet att Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen. Det är viktigt för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitik, utvecklingssamarbete och andra viktiga områden med andra länder, regioner och multilaterala organisationer.

När det gäller anslagsförslagen i budgetpropositionen delar utskottet regeringens uppfattning att det bör ställas högre krav på att verksamheten i statsförvaltningen ska kännetecknas av ett effektivt resursutnyttjande. Utskottet anser därför att regeringens förslag till en generell besparing i statsförvaltningen är rimligt som ett led i att minska utgifterna för den statliga förvaltningen.

Konstitutionsutskottet förutsätter emellertid i likhet med utrikesutskottet att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till anslagshöjningar för att kunna vidta ytterligare säkerhetshöjande åtgärder i utrikesförvaltningen och Regeringskansliet om det skulle bedömas vara motiverat av det försämrade säkerhetsläget.

Vidare ställer sig konstitutionsutskottet bakom regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens förslag till anslag för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Detta innebär att utskottet avstyrker de alternativa budgetförslag som förts fram i motionerna. Utskottet avstyrker även de yrkanden om tillkännagivanden som behandlas i detta betänkande.

Utskottet ställer sig bakom regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksrevisionens förslag till bemyndiganden och riksdagsstyrelsens förslag till godkännande av en investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag*.

Vidare tillstyrker utskottet Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om att myndigheten får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten.

Utskottet ställer sig också bakom regeringens förslag till ändringar i brottsbalken, lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, radio- och tv-lagen, lagen om åldersgränser för film som ska visas offentligt och tullagen med några redaktionella ändringar. När det gäller radio- och tv-lagen föreslås att lydelsen av punkt 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ändras. Emellertid har förslaget utformats som en ny paragraf i lagen. Förslaget om denna nya paragraf bör utgå och i stället ska punkt 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna utformas enligt utskottets förslag i bilaga 6. Vidare ställer sig utskottet bakom riksdagsstyrelsens förslag till ändring i lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2022/23:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022 lämnas en redovisning av Riksdagsförvaltningens verksamhet under 2022.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet och har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Förvaltningen ska se till att kammaren, utskotten, EU-nämnden, övriga riksdagsorgan och ledamöterna får det stöd och den service de behöver. Riksdagsförvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter. Dessutom ansvarar förvaltningen för att vårda riksdagens byggnader och samlingar samt för myndighets- och förvaltningsuppgifter.

Riksdagsförvaltningens uppdrag är att skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande myndighet och arbetsgivare.

Dessa övergripande uppdrag motsvaras av fem uppdragsområden, A–E, som verksamheten bedrivs utifrån. De fem uppdragsområdena är:

- kammare och utskott (A)
- ledamöter och partikanslier (B)
- kunskap om riksdagen (C)
- riksdagens byggnader och samlingar (D)
- myndighet och arbetsgivare (E).

I redogörelsen anförs att Riksdagsförvaltningens verksamhet ska bedrivas effektivt och enligt gällande rätt. Den ska också vara kostnadseffektiv. Förvaltningen arbetar systematiskt med planering och uppföljning för att säkerställa verksamhetens kvalitet och effektivitet.

När det gäller uppdragsområde A anförs i redogörelsen att Riksdagsförvaltningen har säkerställt ett fullgott stöd till riksdagen i dess uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Vidare anförs att utvecklingsarbetet i allt väsentligt har genomförts enligt plan.

I början av 2022 avslutades den krisledningsorganisation som har hanterat covid-19-pandemins påverkan på riksdagen och Riksdagsförvaltningen. Fokus inom beredskapsområdet har i stället flyttats till att följa den försämrade säkerhetspolitiska situationen i Europa. Förvaltningen har även arbetat vidare med att utveckla beredskapen för kriser, krig och krigsfara, och flera säkerhetsrelaterade övningar tillsammans med andra myndigheter har genomförts. Under året fattade riksdagsdirektören beslut om att anställda med tillsvidareanställning ska krigsplaceras vid Riksdagsförvaltningen. Syftet är att säkerställa att förvaltningen kan utföra sitt uppdrag även vid höjd beredskap och krig.

När det gäller uppdragsområde B anförs att Riksdagsförvaltningen har säkerställt att ledamöter och partikanslier har fått ett väl fungerande stöd och en god service. Vidare anförs att riksdagen under året har beslutat om ändringar i lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Det har medfört ändringar i säkerhetsföreskriften och även tillägg och ändringar i flera instruktioner inom informationssäkerhets- och säkerhetsskyddsområdet. Förvaltningen har anpassat sina processer och rutiner efter de nya bestämmelserna. En ny säkerhetsskyddsanalys har tagits fram och en rad åtgärder har vidtagits för att stärka säkerhetsskyddet, bl.a. utbildningar, utveckling av särskilda it-miljöer och anpassning av lokaler.

När det gäller uppdragsområde C anförs att Riksdagsförvaltningen har säkerställt att externa målgrupper har fått möjlighet att få information och kunskap om riksdagens arbete och beslut. Vidare anförs att projektet för att slå samman dagens fyra webbplatser till en ny integrerad webbplats går vidare, bl.a. har en ny teknisk plattform etablerats. Projektet har försenats eftersom arbetet med att skapa en särskild webbplats för den parlamentariska dimensionen av ordförandeskapet i EU 2023 har pågått parallellt.

När det gäller uppdragsområde D anförs att Riksdagsförvaltningen har vårdat och bevarat riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Vidare anförs att den långsiktiga renoveringsplanen för fastigheterna följs, vilket innebär att förberedelserna för renovering av Cephalus är igång och att ledamotshuset har färdigställts. Inflyttningen skedde under våren och hösten. Planeringen för en ny godsmottagning går enligt plan, liksom förstudien om ett nytt lokalt varuintag.

När det gäller uppdragsområde E anförs att Riksdagsförvaltningen har varit en väl fungerande myndighet och arbetsgivare. Vidare anförs att delar av utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har kunnat genomföras som planerat, medan annat har fått skjutas på framtiden. Det senare gäller bl.a. arbetet med en gemensam plattform för e-utbildningar som har prioriteras ned till förmån för uppdraget om tillgängliga dokument. Även anskaffningen av ett systemstöd för budget-, planerings- och uppföljningsprocessen har fått läggas på is. I stället har arbetet fokuserats på fortsatt utveckling av själva den styrmodell som ett framtida system är tänkt att stödja.

Utskottets ställningstagande

Huvuduppdraget för Riksdagsförvaltningen är att ge stöd till den politiska beslutsprocessen i kammare och utskott samt till riksdagens ledamöter så att de ges bästa möjliga förutsättningar för att utföra riksdagsuppdraget. Alltsedan den partiella författningsreformen under 1960-talet och antagandet av vår nuvarande regeringsform i mitten av 1970-talet har också vikten av detta stöd understrukits. Olika delar av förvaltningen bidrar till huvuduppdraget på olika sätt. Det kan ske direkt genom stöd till kammaren, utskotten och ledamöterna eller indirekt genom stöd till de direkt stödjande delarna.

Efter initiativ från konstitutionsutskottet beslutade riksdagsstyrelsen den 4 oktober 2023 att tillkalla en parlamentarisk kommitté för att utreda stödet till den parlamentariska beslutsprocessen och ledamotskapet i riksdagen m.m. (dnr 62-2023/24). Översynen av stödet till den parlamentariska beslutsprocessen och ledamotskapet ska enligt direktiven göras med utgångspunkten att det stöd som ges av Riksdagsförvaltningen ska anpassas och utformas utifrån kammarens, utskottens och de enskilda ledamöternas behov, inom ramen för den arbetsfördelning som gäller mellan riksdagen och regeringen.

Utskottet noterar att Riksdagsförvaltningen under sommaren 2023 har genomfört en enkätundersökning bland riksdagens ledamöter för att få in synpunkter på det stöd och den service som förvaltningen ska ge. Utskottet vill framhålla vikten av att Riksdagsförvaltningen så snart som möjligt analyserar och arbetar med det som framkommit i enkätundersökningen och att man bara när det nödvändigt väntar med åtgärder i avvaktan på förslagen från den parlamentariska kommittén.

Vidare vill utskottet påminna om att verksamheten i statsförvaltningen ska kännetecknas av ett effektivt resursutnyttjande. Detta gäller självfallet även Riksdagsförvaltningens verksamhet.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (S)

Ida Karkiainen (S), Hans Ekström (S), Mirja Räihä (S), Amalia Rud Pedersen (S) och Peter Hedberg (S) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1. Socialdemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Socialdemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2023/24:2654. Motionen behandlas i betänkande 2023/24:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 1 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 1. Förslaget till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 1 läggs fram i kommittémotion 2023/24:2685.

Socialdemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 1 innebär att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 5 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Sametinget har stora svårigheter att uppfylla sin lagstadgade roll och de uppdrag som myndigheten har med den nuvarande resurstilldelningen.

Vidare innebär det att anslaget 3:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 500 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Regeringen föreslår att anslaget ska vara högre än tio miljarder kronor. Även om ett ökat anslag kan vara motiverat är en ökning med nästan 20 procent under en mandatperiod orimlig. En minskning av anslaget är rimlig när det svenska EU-ordförandeskapet nu är genomfört. Budgeten för Regeringskansliet bör dessutom vara mer välavvägd.

Budgetalternativet innebär vidare att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 80 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Ett ökat anslag behövs för att länsstyrelserna ska kunna upprätthålla sin verksamhet på ett tillfredställande sätt i hela landet. Dessutom behövs ökningen för att påskynda viktiga tillståndprocesser, inte minst för att säkra energiförsörjningen.

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Många civilsamhällesorganisationer upplever en ökad hotbild mot verksamheten, lokaler och företrädare. Inte minst religiösa samfund är utsatta för hot och våld. Det finns uppgifter om församlingar som lägger så mycket som 25 procent av sin budget på säkerhetsåtgärder. Den senaste tidens s.k. koranbränningar har också bidragit till att hotbilden mot religiösa samfund har ökat.

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Regeringens förslag om mediestödet innebär att det finns en risk för att betoningen av den geografiska täckningen leder till att mångfalden nedprioriteras. För att hantera detta föreslås att anslaget 8:1 *Mediestöd* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Sammantaget anvisar vi 385 000 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 1 för 2024.

2. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (V)

Jessica Wetterling (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 29 november 2023 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 1 inte får överstiga 19 070 363 000 kronor 2024 (bet. 2023/24:FiU1). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 1. Vänsterpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2023/24:2385. Motionen behandlas i betänkande 2023/24:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 2 i det betänkandet. Förslaget till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 1 läggs fram i partimotion 2023/24:2329.

Vänsterpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 1 innebär att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* minskas med 24 200 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vidare innebär alternativet att anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* minskas med 120 000 000 kronor i förhållande till riksdagsstyrelsens förslag. En sänkning av riksdagsledamöternas arvoden är ett led i att skapa ett förtroende mellan de folkvalda och väljarna. Arvodet bör uppgå till ett prisbasbelopp per månad. Alla extra arvoden som är knutna till riksdagsarbetet bör också avskaffas.

Anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med sammanlagt 71 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Sametinget bör få ökade resurser för att arbeta med språkfrågor och anslaget bör ökas för detta ändamål med 30 000 000 kronor. Vidare bör det införas en möjlighet för samiska studenter att ansöka om stipendier för språkstudier i samiska och att anslaget för detta ändamål bör ökas med 5 000 000 kronor. Sametingets etiska råd bör få ökade resurser för arbetet med återförande av föremål och kvarlevor och anslaget bör ökas med 1 000 000 kronor för detta ändamål. Jag föreslår också att anslaget ökas med 30 000 000 kronor för att inrätta en nationalscen för Sápmi. Dessutom anser jag att Sametinget bör få mer resurser för konsultationsförfaranden och anslaget därför bör ökas med 5 000 000 kronor.

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 143 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med sammanlagt 175 300 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Länsstyrelsernas resurser för att utöva kontroller utöver den del som är avgiftsfinansierad bör stärkas genom att ytterligare 100 000 000 kronor tillförs djurskyddsarbetet. Det är också av stor vikt att överträdelser av strandskyddet beivras och länsstyrelserna bör tillföras ytterligare 25 000 000 kronor för att stärka strandskyddstillsynen. Regeringens förslag om att avveckla stödet för innovativa och hållbara samhällsbyggnadsprojekt bör inte genomföras och anslaget bör till följd av detta ökas med 300 000 kronor. Länsstyrelserna behöver en stabil finansiering för att få nödvändig kontinuitet i verksamheten. Detta har varit svårt att uppnå eftersom en stor del av länsstyrelsernas finansiering sker via andra myndigheter. Anslaget ökas därför med ytterligare 50 000 000 kronor.

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 20 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att fördjupa arbetet med åtgärder för de nationella minoriteterna.

Vidare ökas anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* sammanlagt med 30 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Sverige har antagit en strategi för romsk inkludering. En utvärdering som Länsstyrelsen i Stockholms län har gjort visar att arbetet med strategin har tappat fart och genomslagskraft. Anslaget bör därför ökas med 20 000 000 kronor. Kommissionen mot antiziganism har i sitt slutbetänkande föreslagit att regeringen ska inrätta ett nationellt center för romska frågor. Anslaget bör ökas med 10 000 000 kronor för att starta upp den nya myndigheten.

Anslaget 8:1 *Mediestöd* ökas med 500 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Det nya mediestöd som regeringen har föreslagit kommer sannolikt att leda till en minskad mångfald på medieområdet. En större satsning behöver därför göras på mediestödssystemet.

Sammantaget anvisar jag 509 100 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 1 för 2024.

3. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (C)

Malin Björk (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2023/24:2733. Motionen behandlas i betänkande 2023/24:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 3 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 1. Förslaget till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 1 läggs fram i kommittémotion 2023/24:2718.

Centerpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 1 innebär att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2024 minskas med 572 100 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Jag motsätter mig delar av den expansion av Regeringskansliet som inleddes genom förra årets budgetproposition. Sverige behöver rusta sig bättre för det kommande Natomedlemskapet och det nya säkerhetsläget, men jag delar inte regeringens uppfattning om hur stora tillskott till Regeringskansliet som behövs.

Vissa anslag sänks i förhållande till regeringens förslag till följd av en ändrad pris- och löneomräkningen. Detta innebär att följande anslag sänks i förhållande till regeringens förslag:

5:1 *Länsstyrelserna m.m.* med 17 900 000 kronor

6:2 *Justitiekanslern* med 400 000 kronor

6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* med 700 000 kronor

6:4 *Valmyndigheten* med 200 000 kronor

6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* med 300 000 kronor

8:2 *Mediemyndigheten* med 300 000 kronor

9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* med 200 000 kronor.

Sammantaget anvisar jag 592 100 000 kronor mindre än regeringen till utgiftsområde 1 för 2024.

4. Statens budget inom utgiftsområde 1, punkt 1 (MP)

Jan Riise (MP) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 29 november 2023 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 1 inte får överstiga 19 070 363 000 kronor 2024 (bet. 2023/24:FiU1). Eftersom Miljöpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Miljöpartiets politik inom utgiftsområde 1. Miljöpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2023/24:2689. Motionen behandlas i betänkande 2023/24:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 4 i det betänkandet. Förslaget till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 1 läggs fram i kommittémotion 2023/24:2674.

Vi befinner oss i en tid med stora samhällsutmaningar. Klimatförändringar och kraftig förlust av biologisk mångfald skakar grundförutsättningarna för trygghet, frihet och ekonomisk utveckling. Sverige befinner sig i ett svårt läge i en orolig omvärld. Rysslands brutala anfällskrig mot Ukraina har kastat Europa och Sverige in i en kostnadskris som drabbar hushållen, företagen och välfärden. Det är en tid som kräver en kraftfull ekonomisk politik och ett tydligt klimatpolitiskt ledarskap.

Att leda den gröna omställningen och investera i den infrastruktur och den teknik som kommer att ligga till grund för Sveriges framtida välbefinnande kommer

leda till en mängd konkurrensfördelar för svenska löntagare och företag. Om vi inte investerar riskerar vi inte bara klimatmålen utan också att vi hamnar på efterkälken i den gröna industriomställning som nu börjar ta fart i omvärlden. För att Sverige ska ta tillvara den möjlighet som den gröna omställningen erbjuder måste den vara rättvis och bygga ett samhälle som håller ihop. Ett samhälle som är till för alla – inte bara för några få.

Miljöpartiets budgetalternativ innebär att anslaget 3:1 Sametinget ökas med 23 121 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Sametingets verksamhet bör stärkas och ytterligare medel tillföras för Sametingets förvaltningsutgifter. Bland annat vill vi förstärka anslaget för arbete i enlighet med konsultationsordningen, som blivit mer omfattande än väntat. Giron Sámi Teahter bör få ett nationellt uppdrag och språksamarbetet Sámi Giellagáldu har stor betydelse för bevarandet av de samiska språken.

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ökas med 95 155 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Vidare innebär budgetalternativet att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med sammanlagt 199 715 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Länsstyrelserna bör ges ett demokratifrämjande uppdrag enligt vad som föreslogs i betänkandet från kommittén Demokratin 100 år. Anslaget bör för detta ändamål ökas med 6 000 000 kronor. Vidare bör anslaget ökas med 100 000 000 kronor för att genomföra klimat- och energiomställningen på lokal och regional nivå.

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 7 900 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att inrätta en nationell demokratifunktion.

Anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* ökas med 527 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ökas med 10 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att förstärka språksatsningen när det gäller nationella minoriteter.

Anslaget 8:1 *Mediestöd* ökas med 50 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag för att ytterligare stärka förutsättningarna för en oberoende granskande journalistik.

Anslagen 8:2 *Mediemyndigheten* och 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* ökas med 546 000 kronor respektive 317 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

Sammantaget anvisar jag 387 281 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 1 för 2024.

5. Slutbehandlat tillkännagivande om bestämmelser vid ändring i regionindelningen (S)

Ida Karkiainen (S), Hans Ekström (S), Mirja Räihä (S), Amalia Rud Pedersen (S) och Peter Hedberg (S) anför:

I budgetpropositionen har regeringen bedömt att ett tillkännagivande om bestämmelser vid ändring i regionindelningen är slutbehandlat. Utskottet bedömer i likhet med regeringen att tillkännagivandet får anses vara slutbehandlat (se s. 21).

Vi noterar att ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig när utskottet föreslog tillkännagivandet och ansåg att det inte fanns behov av något tillkännagivande (bet. 2019/20:KU3).

Den dåvarande regeringen gjorde bedömningen att bestämmelserna som gäller landstingen (numera regioner) inte borde vara helt identiska med de regler som gäller för kommunerna (prop. 2018/19:162 s. 436).

I budgetpropositionen anför den nuvarande regeringen att den bedömning som regeringen gjorde i den nyss nämnda propositionen kvarstår.

Vi noterar vidare att flera av de partier som stod bakom tillkännagivandet nu ingår i regeringen eller i regeringsunderlaget och att den nuvarande regeringen numera gör samma bedömning som den dåvarande regeringen gjorde.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2023/24:1

Proposition 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024 utgiftsområde 1:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i brottsbalken (avsnitt 2.1 och 13.1.3).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (avsnitt 2.2 och 13.1.3).
3. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) (avsnitt 2.3 och 13.1.3).
4. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt (avsnitt 2.4 och 13.1.3).
5. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i tullagen (2016:253) (avsnitt 2.5 och 13.1.3).
6. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt tabell 1.1.
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
8. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 140 000 000 kronor (avsnitt 5.4.2).
9. Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2024–2026 för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (avsnitt 5.4.3).
10. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 200 000 000 kronor (avsnitt 5.4.3).
11. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition, enligt tabell 1.1.
12. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2024 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 6.4.1).
13. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksdagens ombudsmän (JO) enligt tabell 1.1.

14. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2024 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 25 000 000 kronor (avsnitt 7.4.1).
15. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Framställning 2023/24:RS2

Framställning 2023/24:RS2 Ändring av basstödet i lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen:

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Redogörelse 2022/23:RS1

Redogörelse 2022/23:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2022.

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:993 av Jessica Wetterling m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder i syfte att genomföra en stipendieordning för studier i samiska språk och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2329 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2023/24:2674 av Jan Riise m.fl. (MP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell A i motionen.

2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabellen i motionen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer välavvägd budget för Regeringskansliet och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till länsstyrelserna och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkerhetshöjande åtgärder för organisationer inom civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2718 av Malin Björk m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabellen i motionen.

BILAGA 2

Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och Riksrevisionens samt motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	V	C	MP
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	162 821	±0	-24 200	±0	±0
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	1 068 396	±0	-120 000	±0	±0
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	1 037 024	±0	±0	±0	±0
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	350 000	±0	±0	±0	±0
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	130 367	±0	±0	±0	±0
2:5 Riksrevisionen	368 817	±0	±0	±0	±0
3:1 Sametinget	63 000	+5 000	+71 000	±0	+23 121
4:1 Regeringskansliet m.m.	9 450 059	-500 000	-143 000	-572 100	+95 155
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 867 590	+80 000	+175 300	-17 900	+199 715
6:1 Allmänna val och demokrati	664 640	+10 000	±0	±0	+7 900
6:2 Justitiekanslern	86 572	±0	±0	-400	±0
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	180 976	±0	±0	-700	±0
6:4 Valmyndigheten	61 405	±0	±0	-200	±0
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	±0	±0	±0	±0
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	51 795	±0	±0	-300	+527
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	207 771	+10 000	+20 000	±0	+10 000
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	+20 000	±0	+30 000	±0	±0
8:1 Mediastöd	1 017 119	+10 000	+500 000	±0	+50 000
8:2 Mediemyndigheten	81 577	±0	±0	-300	+546
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	31 234	±0	±0	-200	+317
Summa för utgiftsområdet	19 070 363	-385 000	+509 100	-592 100	+387 281

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till
beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2024 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	2025
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	169 200	

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 10 d § brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.**10 d §¹**

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte till den som är under femton år lämnar ut en film, ett videogram eller en annan teknisk upptagning med rörliga bilder som innefattar ingående skildringar av verklighetstrogen karaktär som återger våld eller hot om våld mot människor eller djur döms för otillåten utlämning av teknisk upptagning till böter eller fängelse i högst sex månader.

Första stycket gäller inte filmer, videogram eller andra tekniska upptagningar med rörliga bilder med samma innehåll som en framställning som *Statens medieråd* har godkänt för visning för någon åldersgrupp av barn under femton år. Första stycket gäller inte heller offentliga föreläsningar av rörliga bilder i filmer eller videogram eller i en uppspelning ur en databas.

Har en teknisk upptagning med rörliga bilder försetts med ett intyg om att en framställning med samma innehåll har godkänts av *Statens medieråd* för visning för någon åldersgrupp av barn under femton år, ska ansvar enligt första stycket inte dömas ut. Detta gäller dock inte om intyget var oriktigt och den som har lämnat ut upptagningen har insett eller borde ha insett det.

Första stycket gäller inte filmer, videogram eller andra tekniska upptagningar med rörliga bilder med samma innehåll som en framställning som *Mediemyndigheten* har godkänt för visning för någon åldersgrupp av barn under femton år. Första stycket gäller inte heller offentliga föreläsningar av rörliga bilder i filmer eller videogram eller i en uppspelning ur en databas.

Har en teknisk upptagning med rörliga bilder försetts med ett intyg om att en framställning med samma innehåll har godkänts av *Mediemyndigheten* för visning för någon åldersgrupp av barn under femton år, ska ansvar enligt första stycket inte dömas ut. Detta gäller dock inte om intyget var oriktigt och den som har lämnat ut upptagningen har insett eller borde ha insett det.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för filmer, videogram och andra tekniska upptagningar med rörliga bilder med samma innehåll som en framställning som *Statens medieråd* före ikraftträdandet har godkänt för visning för någon åldersgrupp av barn under femton år. Detsamma gäller för tekniska upptagningar med rörliga bilder som före ikraftträdandet har försetts med ett intyg om att en framställning med samma innehåll har godkänts av *Statens medieråd* för visning för någon åldersgrupp av barn under femton år.

¹ Senaste lydelse 2010:1881.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹

dels att 3 kap. 3, 4, 13, 14, 17–19, 21–24 och 27 §§ och rubriken närmast före 3 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 1 § ska lyda ”Sändningar med tillstånd av regeringen samt sändningar av tv-program med tillstånd av Mediemyndigheten som meddelats för en längre tid än två veckor”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Andra sändningar med tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv

Andra sändningar med tillstånd av Mediemyndigheten

3 §²

Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 12 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) ska utse en utgivare för programverksamheten. Det samma gäller innehavare av tillstånd till sådana sändningar som anges i 4 kap. 13 § och 11 kap. 1 § andra stycket radio- och tv-lagen samt innehavare av tillstånd enligt 13 kap. samma lag. Sammanslutningen eller tillståndshavaren ska till Myndigheten för press, radio och tv anmäla vem som är utgivare.

Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 12 kap. radio- och tv-lagen (2010:696) ska utse en utgivare för programverksamheten. Det samma gäller innehavare av tillstånd till sådana sändningar som anges i 4 kap. 13 § och 11 kap. 1 § andra stycket radio- och tv-lagen samt innehavare av tillstånd enligt 13 kap. samma lag. Sammanslutningen eller tillståndshavaren ska till Mediemyndigheten anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans eller hennes uppdrag upphör, ska sammanslutningen eller tillståndshavaren omedelbart utse en ny utgivare. Denne ska anmälas så som föreskrivs i första stycket.

4 §³

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den sammanslutning som har utsett utgivaren eller av den som innehar tillståndet. Utgivaren ska till Myndigheten för press, radio och tv anmäla vem som är ställföreträdare.

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den sammanslutning som har utsett utgivaren eller av den som innehar tillståndet. Utgivaren ska till Mediemyndigheten anmäla vem som är ställföreträdare.

13 §⁴

Den som utser en utgivare av andra program i trådsändningar än som avses i 12 § ska anmäla vem som har utsetts till Myndigheten för press, radio och tv.

Den som utser en utgivare av andra program i trådsändningar än som avses i 12 § ska anmäla vem som har utsetts till Mediemyndigheten.

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

² Senaste lydelse 2015:811.

³ Senaste lydelse 2015:811.

⁴ Senaste lydelse 2018:1913.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans eller hennes uppdrag upphör, ska en ny utgivare omedelbart utses. Denne ska anmälas så som föreskrivs i första stycket.

14 §⁵

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den som har utsett utgivaren. Utgivaren ska anmäla vem som är ställföreträdare till *Myndigheten för press, radio och tv*.

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den som har utsett utgivaren. Utgivaren ska anmäla vem som är ställföreträdare till *Mediemyndigheten*.

17 §⁶

Beträffande program som direktsänds får den som ska utse utgivare besluta att, i stället för utgivaren, var och en som framträder i programmet själv ska svara för yttrandefrihetsbrott som han eller hon begår. Ett sådant beslut ska före sändningen meddelas de berörda och antecknas i ett särskilt register hos den som bedriver sändningsverksamheten. Anteckningen ska innehålla uppgifter om namn, födelsetid och bostadsadress för var och en som avses med beslutet. Om inte detta sker, är beslutet utan verkan.

Ett utdrag ur registret ska genast sändas till *Myndigheten för press, radio och tv* varje gång ett beslut har antecknats i det.

Ett utdrag ur registret ska genast sändas till *Mediemyndigheten* varje gång ett beslut har antecknats i det.

18 §⁷

Bestämmelserna i 12–15 §§ tillämpas också när information tillhandahålls enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen av någon som avses i den paragrafens första stycke 1 a–c. Den som bedriver sådan verksamhet ska till *Myndigheten för press, radio och tv* anmäla vilket namn databasen har. I fråga om sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen ska namnet innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift. När ett sådant programföretag som har tillstånd enligt 4 kap. 3 § eller 11 kap. 1 § första stycket radio- och tv-lagen (2010:696) att sända program också tillhandahåller allmänheten information ur en databas enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen, ska i stället för det som anges i 1 § första stycket gälla

- att utgivare ska utses för verksamheten, och
- att uppgift om vem som är utgivare, och i förekommande fall ställföreträdare, ska antecknas i register hos programföretaget.

Bestämmelserna i 12–15 §§ tillämpas också när information tillhandahålls enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen av någon som avses i den paragrafens första stycke 1 a–c. Den som bedriver sådan verksamhet ska till *Mediemyndigheten* anmäla vilket namn databasen har. I fråga om sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen ska namnet innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift. När ett sådant programföretag som har tillstånd enligt 4 kap. 3 § eller 11 kap. 1 § första stycket radio- och tv-lagen (2010:696) att sända program också tillhandahåller allmänheten information ur en databas enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen, ska i stället för det som anges i 1 § första stycket gälla

19 §⁸

Utgivningsbevis enligt 1 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen utfärdas av

Utgivningsbevis enligt 1 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen utfärdas av

⁵ Senaste lydelse 2015:811.

⁶ Senaste lydelse 2015:811.

⁷ Senaste lydelse 2018:1913.

⁸ Senaste lydelse 2018:1913.

Myndigheten för press, radio och tv på ansökan *Mediemyndigheten* på ansökan av den som bedriver verksamheten.

En ansökan ska innehålla uppgift om databasens namn, vem som bedriver verksamheten, från vilken ort informationen tillhandahålls och vem som utsetts till utgivare samt, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren. I fråga om sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen ska namnet innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift.

Ansökan ska också innehålla en teknisk beskrivning av verksamheten. Av beskrivningen ska det framgå hur information tillhandahålls allmänheten. Beskrivningen ska ha sådan omfattning att det framgår om verksamheten uppfyller förutsättningarna enligt 1 kap. 5 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Till en ansökan ska det fogas bevis att utgivaren uppfyller de behörighetsvillkor som anges i yttrandefrihetsgrundlagen och att utgivaren har åtagit sig uppdraget.

21 §⁹

I god tid innan ett utgivningsbevis upphör att gälla enligt 1 kap. 6 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen ska *Myndigheten för press, radio och tv* till den som bedriver verksamheten sända en påminnelse om att bevisets giltighetstid är begränsad till tio år och att beviset upphör att gälla, om en ansökan om förnyelse av beviset inte har kommit in till myndigheten före tioårsperiodens utgång.

Beslut om att ett utgivningsbevis ska anses ha upphört att gälla vid tioårsperiodens utgång meddelas av *Myndigheten för press, radio och tv*.

En ansökan om förnyelse av ett utgivningsbevis enligt 1 kap. 6 § andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen får göras tidigast ett år före och senast på dagen för tioårsperiodens utgång. För en ansökan om förnyelse gäller i övrigt samma bestämmelser som för den första ansökan. Om en ansökan om förnyelse har gjorts i rätt tid, fortsätter beviset att gälla till dess att beslutet med anledning av ansökan har fått laga kraft.

I god tid innan ett utgivningsbevis upphör att gälla enligt 1 kap. 6 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen ska *Mediemyndigheten* till den som bedriver verksamheten sända en påminnelse om att bevisets giltighetstid är begränsad till tio år och att beviset upphör att gälla, om en ansökan om förnyelse av beviset inte har kommit in till myndigheten före tioårsperiodens utgång.

Beslut om att ett utgivningsbevis ska anses ha upphört att gälla vid tioårsperiodens utgång meddelas av *Mediemyndigheten*.

22 §¹⁰

Om de förhållanden som avses i 19 § andra–fjärde styckena ändras, ska den som bedriver verksamheten genast anmäla detta till *Myndigheten för press, radio och tv*.

Om de förhållanden som avses i 19 § andra–fjärde styckena ändras, ska den som bedriver verksamheten genast anmäla detta till *Mediemyndigheten*.

23 §¹¹

I 1 kap. 6 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen föreskrivs i vilka fall utgivningsbevis får återkallas. Om ett utgivningsbevis inte borde ha utfärdats på grund av risk för förväxling med namnet på en annan verksamhet, får beviset dock återkallas endast om det inom sex månader sedan beviset utfärdades visas att ansökan borde ha avslagits på grund av denna risk.

Beslut om återkallelse av utgivningsbevis meddelas av *Myndigheten för press, radio och tv*. I ärenden om återkallelse ska den som bedriver verksamheten och ut-

Beslut om återkallelse av utgivningsbevis meddelas av *Mediemyndigheten*. I ärenden om återkallelse ska den som bedriver

⁹ Senaste lydelse 2018:1913.

¹⁰ Senaste lydelse 2015:811.

¹¹ Senaste lydelse 2018:1913.

givaren få tillfälle att yttra sig, om det är möjligt. verksamheten och utgivaren få tillfälle att yttra sig, om det är möjligt.

24 §¹²

Beslut av *Myndigheten för press, radio och tv* i ärenden om utgivningsbevis får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Beslut av *Mediemyndigheten* i ärenden om utgivningsbevis får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

27 §¹³

Myndigheten för press, radio och tv ska föra ett register över verksamheter enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen. *Mediemyndigheten* ska föra ett register över verksamheter enligt 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen. Registret får innehålla uppgifter om

1. databasens namn,
2. vem som bedriver verksamheten,
3. från vilken ort informationen tillhandahålls,
4. vem som utsetts till utgivare och, i förekommande fall, ställföreträdare för utgivaren,
5. en teknisk beskrivning av verksamheten, och
6. tidpunkt för utfärdande och förnyelse av utgivningsbevis.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹² Senaste lydelse 2015:811.

¹³ Senaste lydelse 2018:1913.

3 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)

dels att 2 kap. 2–4 §§, 4 kap. 3, 7 och 12–17 §§, 5 kap. 8, 11 och 12 §§, 8 kap. 5 §, 9 kap. 5–7 §§, 11 kap. 1 och 5 §§, 12 kap. 1, 3, 7 och 8 §§, 13 kap. 1, 2, 6, 9, 13, 15–20 och 24–32 §§, 14 kap. 7 §, 16 kap. 3, 5, 6 och 7–13 §§, 17 kap. 3 a, 7, 8 och 11–12 §§, 18 kap. 5 §, 19 kap. 1, 2 och 4 a §§, 20 kap. 1–3, 4 och 6 §§ och rubriken närmast före 16 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att punkt 7 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Anmälan för registrering till *Myndigheten för press, radio och tv* ska göras av den som *Mediemyndigheten* ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,
2. tillhandahåller beställ-tv,
3. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,
4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller
5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

3 §²

Myndigheten för press, radio och tv ska *Mediemyndigheten* ska upprätta ett upprätta ett register över dem som register över dem som

1. har anmält sig enligt 2 § och vilkas verksamhet omfattas av denna lag, eller
2. har sådant tillstånd som avses i 4 kap. 3 §, 11 kap. 1 §, 12 kap. 1 § eller 13 kap. 1 §.

Registret får föras med hjälp av automatisk databehandling. Det får bara innehålla sådana uppgifter som avses i 2 § andra och tredje styckena, 5 kap. 11 §, 14 kap. 7 § och 16 kap. 5–9 §§.

4 §³

Den som är anmälningskyldig enligt 2 § första stycket ska genast till *Myndigheten för press, radio och tv* anmäla när *Mediemyndigheten* ska genast till *Mediemyndigheten* anmäla när förhållanden som

¹ Senaste lydelse 2020:875.

² Senaste lydelse 2020:875.

³ Senaste lydelse 2020:875.

förhållanden som tidigare anmälts enligt 2 § andra och tredje styckena ändras.

tidigare anmälts enligt 2 § andra och tredje styckena ändras.

4 kap.

3 §⁴

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. *Myndigheten för press, radio och tv* ger tillstånd i övriga fall.

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. *Mediemyndigheten* ger tillstånd i övriga fall.

7 §⁵

Ett tillstånd som ges av *Myndigheten för press, radio och tv* får innebära rätt för ett programföretag att endast vidareända programtjänster som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av ett annat programföretag. I ett sådant tillstånd får myndigheten besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar med stöd av tillståndet.

Ett tillstånd som ges av *Mediemyndigheten* får innebära rätt för ett programföretag att endast vidareända programtjänster som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av ett annat programföretag. I ett sådant tillstånd får myndigheten besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar med stöd av tillståndet.

12 §⁶

Ett tillstånd som har beviljats av regeringen att sända tv och sökbar text-tv ska gälla i åtta år.

Ett tillstånd som har beviljats av *Myndigheten för press, radio och tv* att sända tv eller sökbar text-tv ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Ett tillstånd som har beviljats av *Mediemyndigheten* att sända tv eller sökbar text-tv ska gälla i åtta år. Om det finns särskilda skäl, får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

13 §⁷

Föreskrifterna i 5 och 6 §§ behöver inte tillämpas om tillståndet att sända tv och sökbar text-tv gäller under en begränsad tid om högst två veckor.

Myndigheten för press, radio och tv får besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar som avses i första stycket.

Mediemyndigheten får besluta att 5–8 kap. inte ska tillämpas på sändningar som avses i första stycket.

14 §⁸

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller *Myndigheten för press, radio och tv* avser att förena med tillståndet. Beslut om tillstånd

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller *Mediemyndigheten* avser att förena med tillståndet. Beslut om tillstånd får inte

⁴ Senaste lydelse 2018:1895.

⁵ Senaste lydelse 2015:808.

⁶ Senaste lydelse 2022:460.

⁷ Senaste lydelse 2015:808.

⁸ Senaste lydelse 2015:808.

får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit. innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit.

15 §⁹

Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv får överlåtas om *Myndigheten för press, radio och tv* medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om Ett tillstånd att sända tv och sökbar text-tv får överlåtas om *Mediemyndigheten* medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om

1. förvärvaren uppfyller förutsättningarna i 5 §,
2. överlåtelsen inte för med sig att ägarkoncentrationen bland dem som har tillstånd att sända tv och sökbar text-tv ökar i mer än begränsad omfattning, och
3. överlåtelsen inte medför en påtaglig minskning av mångfalden i utbudet av tillståndspliktiga programtjänster.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

16 §¹⁰

Den som förvärfvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 och 13 §§ har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. *Myndigheten för press, radio och tv* ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den nya innehavaren om detta. Om den nya innehavaren inte har underrättats gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet har förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 och 13 §§ har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. *Mediemyndigheten* ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den nya innehavaren om detta. Om den nya innehavaren inte har underrättats gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet har förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

17 §¹¹

Myndigheten för press, radio och tv får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända tv och sökbar text-tv eller om medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd. *Mediemyndigheten* får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända tv och sökbar text-tv eller om medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Avgiften ska motsvara myndighetens kostnader för handläggningen av ärendena.

5 kap.8 §¹²

Den som tillhandahåller beställ-tv ska se till att minst 30 procent av katalogen utgörs av program med europeiskt ursprung och att dessa program framhävs.

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte leverantörer av tjänster med låg omsättning eller liten publik.

Myndigheten för press, radio och tv får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheten om den på grund av tjänstens utformning eller inriktning inte är motiverad eller praktiskt möjlig att uppfylla. *Mediemyndigheten* får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheten om den på grund av tjänstens utformning eller inriktning inte är motiverad eller praktiskt möjlig att uppfylla.

⁹ Senaste lydelse 2015:808.

¹⁰ Senaste lydelse 2015:808.

¹¹ Senaste lydelse 2015:808.

¹² Senaste lydelse 2020:875.

11 §¹³

Den som sänder tv eller sökbar text-tv enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av *Myndigheten för press, radio och tv*.

Den som sänder tv eller sökbar text-tv enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av *Mediemyndigheten*.

Beteckningen ska i tv-sändningar anges minst en gång varje sändningstimme eller, om detta inte är möjligt, mellan programmen. I sökbar text-tv ska beteckningen anges löpande.

12 §¹⁴

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgänglighetsörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, och av *Myndigheten för press, radio och tv* i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgänglighetsörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, och av *Mediemyndigheten* i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

8 kap.5 §¹⁵

Före och efter varje annonsering i tv-sändningar och i beställ-tv ska det förekomma en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från det övriga innehållet. Signaturen ska bestå av både ljud och bild. I sökbar text-tv, försäljningsprogram och vid annonsering med delad skärm ska signaturen alltid vara synlig. Den behöver dock bara anges i bild.

I fråga om tv-sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen bevilja undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet på kortaste annonstid enligt 2 §. Ett sådant undantag får även beviljas av *Myndigheten för press, radio och tv* i fråga om sändningar som myndigheten lämnar tillstånd till.

I fråga om tv-sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen bevilja undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet på kortaste annonstid enligt 2 §. Ett sådant undantag får även beviljas av *Mediemyndigheten* i fråga om sändningar som myndigheten lämnar tillstånd till.

Bestämmelser om reklamidentifiering finns i 9 § marknadsföringslagen (2008:486).

¹³ Senaste lydelse 2015:808.

¹⁴ Senaste lydelse 2020:875.

¹⁵ Senaste lydelse 2015:808.

9 kap.5 §¹⁶

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar till allmänheten genom tråd och som minst 100 av de hushåll som är anslutna till nätet använder som sitt huvudsakliga medel att ta emot tv-sändningar ska, i varje kommun där han eller hon förfogar över ett sådant nät, kostnadsfritt tillhandahålla ett särskilt bestämt utrymme för sändningar av tv-program från en eller flera lokala kabelsändarorganisationer som har förordnats av *Myndigheten för press, radio och tv*.

I nät där tv sänds med analog och digital teknik ska utrymme för sändningar av en lokal kabelsändarorganisation tillhandahållas med både analog och digital sändningsteknik.

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar till allmänheten genom tråd och som minst 100 av de hushåll som är anslutna till nätet använder som sitt huvudsakliga medel att ta emot tv-sändningar ska, i varje kommun där han eller hon förfogar över ett sådant nät, kostnadsfritt tillhandahålla ett särskilt bestämt utrymme för sändningar av tv-program från en eller flera lokala kabelsändarorganisationer som har förordnats av *Mediemyndigheten*.

6 §¹⁷

En lokal kabelsändarorganisation ska vara en sådan juridisk person som har bildats för att bedriva lokala kabelsändningar och som kan antas låta olika intressen och meningsriktningar komma till tals i sin verksamhet.

En lokal kabelsändarorganisation ska i sin sändningsverksamhet sträva efter vidast möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet.

Myndigheten för press, radio och tv:s förordnande av lokala kabelsändarorganisationer gäller i högst tre år.

Mediemyndighetens förordnande av lokala kabelsändarorganisationer gäller i högst tre år.

7 §¹⁸

Myndigheten för press, radio och tv får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheterna enligt 1–3 och 5 §§, om det finns särskilda skäl till det.

Mediemyndigheten får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheterna enligt 1–3 och 5 §§, om det finns särskilda skäl till det.

11 kap.1 §¹⁹

Tillstånd att sända ljudradio meddelas av regeringen om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. Regeringen meddelar också tillstånd att sända ljudradio till utlandet.

Regeringen får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar till utlandet som sker med stöd av tillståndet.

Myndigheten för press, radio och tv får ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio. Myndigheten får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

Mediemyndigheten får ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio. Myndigheten får besluta att 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

¹⁶ Senaste lydelse 2015:808.

¹⁷ Senaste lydelse 2015:808.

¹⁸ Senaste lydelse 2015:808.

¹⁹ Senaste lydelse 2018:1895.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen ge tillstånd att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio.

5 §²⁰

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller *Myndigheten för press, radio och tv* avser att förena med tillståndet.

Beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande har godtagit.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller *Mediemyndigheten* avser att förena med tillståndet.

12 kap.

1 §²¹

Myndigheten för press, radio och tv ger tillstånd att sända närradio.

Mediemyndigheten ger tillstånd att sända närradio.

3 §²²

Ett sändningsområde för närradio ska omfatta högst en kommun. Därvid bör det utanför storstadsområdena eftersträvas att sändningarna kan tas emot i hela kommunen.

Myndigheten för press, radio och tv får besluta om större sändningsområden än en kommun, om det finns särskilda skäl.

Mediemyndigheten får besluta om större sändningsområden än en kommun, om det finns särskilda skäl.

7 §²³

Om tillståndshavarna inte kan enas om fördelningen av sändningstid, bestämmer *Myndigheten för press, radio och tv* sändningstiderna. Detsamma gäller om en tillståndshavare begär att myndigheten ska fastställa sändningsschemat i dess helhet.

Den tillståndshavare som bedöms ha störst intresse av att sända vid en viss tidpunkt ska ges förtur.

Myndigheten för press, radio och tv:s beslut om sändningstid gäller till dess att ett nytt beslut fattas av myndigheten eller att en tillståndshavare eller närradioförening skriftligen underrättar myndigheten om att tillståndshavarna enats om en annan sändningstid.

Om tillståndshavarna inte kan enas om fördelningen av sändningstid, bestämmer *Mediemyndigheten* sändningstiderna. Detsamma gäller om en tillståndshavare begär att myndigheten ska fastställa sändningsschemat i dess helhet.

störst intresse av att sända vid en viss

Mediemyndighetens beslut om sändningstid gäller till dess att ett nytt beslut fattas av myndigheten eller att en tillståndshavare eller närradioförening skriftligen underrättar myndigheten om att tillståndshavarna enats om en annan sändningstid.

8 §²⁴

Myndigheten för press, radio och tv får besluta att en sändningstid inte får användas av någon annan under en tid av högst tre månader om en innehavare av ett tillstånd att sända närradio, som har fått ett föreläggande vid vite enligt denna lag,

Mediemyndigheten får besluta att en sändningstid inte får användas av någon annan under en tid av högst tre månader om en innehavare av ett tillstånd att sända närradio, som har fått ett föreläggande vid vite enligt denna lag, avstår sändningstid eller avsäger sig sitt sändningstillstånd.

²⁰ Senaste lydelse 2015:808.

²¹ Senaste lydelse 2015:808.

²² Senaste lydelse 2015:808.

²³ Senaste lydelse 2015:808.

²⁴ Senaste lydelse 2015:808.

avstår sändningstid eller avsäger sig sitt sändningstillstånd.

En sändare för närradio får inte användas för andra sändningar som det krävs tillstånd för enligt denna lag.

13 kap.

1 §²⁵

Tillstånd att sända kommersiell radio ges av *Myndigheten för press, radio och tv*.

Tillstånd att sända kommersiell radio ges av *Mediemyndigheten*.

2 §²⁶

Myndigheten för press, radio och tv ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio.

Mediemyndigheten ska bestämma sändningsområdenas omfattning för analog kommersiell radio med hänsyn till vad som främjar konkurrens och mångfald på hela radioområdet och ger förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio.

Myndigheten ska samråda med Post- och telestyrelsen i frågor om sändningsområdenas omfattning.

Flera tillstånd kan ges för samma sändningsområde.

6 §²⁷

Myndigheten för press, radio och tv ska kungöra när ett utrymme att sända analog kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får bedrivas med stöd av tillståndet och sändningsområdets omfattning.

Mediemyndigheten ska kungöra när ett utrymme att sända analog kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får bedrivas med stöd av tillståndet och sändningsområdets omfattning.

I en ansökan om tillstånd att sända analog kommersiell radio ska det belopp anges som den sökande är villig att betala i sändningsavgift. Sändningsavgiften ska anges som ett engångsbelopp för hela tillståndsperioden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

9 §²⁸

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får förenas med villkor som avser skyldighet att

1. sända i en viss del av sändningsområdet eller så att en viss del av befolkningen inom området nås,
2. sända under en viss minsta tid,
3. använda en viss sändningsteknik och att samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor, och
4. använda en viss teknik för sådan inspelning som avses i 16 kap. 11 §.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som *Myndigheten för press, radio och tv* avser att förena med tillståndet.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som *Mediemyndigheten* avser att förena med tillståndet.

²⁵ Senaste lydelse 2015:808.

²⁶ Senaste lydelse 2017:569.

²⁷ Senaste lydelse 2015:808.

²⁸ Senaste lydelse 2015:808.

13 §²⁹

Sändningsavgift och ränta betalas genom insättning på ett särskilt konto som *Myndigheten för press, radio och tv* anvisar. Betalning ska anses ha fullgjorts den dag beloppet har bokförts på kontot.

Sändningsavgift och ränta betalas genom insättning på ett särskilt konto som *Mediemyndigheten* anvisar. Betalning ska anses ha fullgjorts den dag beloppet har bokförts på kontot.

15 §³⁰

För sådan avgift och ränta som nämns i 14 § tillämpas 59 kap. 13, 16, 17, 21, 26 och 27 §§ samt 70 kap. 1–4 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244).

Vid tillämpningen av första stycket ska vad som sägs i skatteförfarandelagen om Skatteverket i stället gälla *Myndigheten för press, radio och tv*.

Vid tillämpningen av första stycket ska vad som sägs i skatteförfarandelagen om Skatteverket i stället gälla *Mediemyndigheten*.

16 §³¹

Myndigheten för press, radio och tv beslutar om ansvar när det gäller sändningsavgift för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Om beslut enligt första stycket har fattats, ska vad som föreskrivs om tillståndshavare gälla ansvarig delägare och vad som föreskrivs om sändningsavgift gälla för belopp som delägare är betalningsskyldig för.

Mediemyndigheten beslutar om ansvar när det gäller sändningsavgift för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

17 §³²

Om det finns särskilda skäl, får *Myndigheten för press, radio och tv* meddela anstånd med betalning av sändningsavgift och ränta.

Om det finns särskilda skäl, får *Mediemyndigheten* meddela anstånd med betalning av sändningsavgift och ränta.

18 §³³

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får överlåtas om *Myndigheten för press, radio och tv* medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om förvärvaren uppfyller kriterierna enligt 4 § andra stycket och det inte finns skäl att anta att överlåtelsen skulle inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får överlåtas om *Mediemyndigheten* medger det. Sådant medgivande får bara lämnas om förvärvaren uppfyller kriterierna enligt 4 § andra stycket och det inte finns skäl att anta att överlåtelsen skulle inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet.

19 §³⁴

Den som förvärvat ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag för tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. *Myndigheten för press, radio och tv* ska i

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. *Mediemyndigheten* ska i samband med att

²⁹ Senaste lydelse 2015:808.

³⁰ Senaste lydelse 2015:808.

³¹ Senaste lydelse 2015:808.

³² Senaste lydelse 2015:808.

³³ Senaste lydelse 2017:569.

³⁴ Senaste lydelse 2015:808.

samband med att den medger överlåtelse underrätta den nya innehavaren om detta. Om innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

den medger överlåtelse underrätta den nya innehavaren om detta. Om innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

20 §³⁵

En tillståndshavare som överläter sitt tillstånd har inte rätt att återfå någon del av den sändningsavgift som har betalats. Detsamma gäller om ett tillstånd

En tillståndshavare som överläter sitt tillstånd har inte rätt att återfå någon del av den sändningsavgift som har betalats. Detsamma gäller om ett tillstånd

1. återkallas på begäran av tillståndshavaren enligt 31 §,

1. återkallas på begäran av tillståndshavaren enligt 31 §,

2. upphör att gälla enligt 32 § till följd av att tillståndshavaren försätts i konkurs, träder i likvidation eller avlider, eller

2. upphör att gälla enligt 32 § till följd av att tillståndshavaren försätts i konkurs, träder i likvidation eller avlider, eller

3. återkallas av *Myndigheten för press, radio och tv* enligt 18 kap. 5 §.

3. återkallas av *Mediemyndigheten* enligt 18 kap. 5 §.

24 §³⁶

Myndigheten för press, radio och tv ska meddela när ett sändningsutrymme att sända digital kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får äga rum med stöd av tillståndet och sändningsutrymmets omfattning.

Mediemyndigheten ska meddela när ett sändningsutrymme att sända digital kommersiell radio blir ledigt. Myndigheten ska ange sista dag för att ansöka om tillståndet, första dag då sändningar får äga rum med stöd av tillståndet och sändningsutrymmets omfattning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökningsförfarandet och vad en ansökan ska innehålla.

25 §³⁷

Myndigheten för press, radio och tv får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända digital kommersiell radio eller medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Mediemyndigheten får ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända digital kommersiell radio eller medgivande till överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Avgiften ska motsvara myndighetens kostnader för handläggningen av ärendena.

26 §³⁸

Myndigheten för press, radio och tv ska vid fördelningen av tillstånd för digital kommersiell radio beakta att utrymmet för sådana sändningar ska kunna tas i anspråk.

Mediemyndigheten ska vid fördelningen av tillstånd för digital kommersiell radio beakta att utrymmet för sådana sändningar ska kunna tas i anspråk

1. för olika programtjänster så att sändningarna kommer att tillgodose olika intressen och smakriktningar,

2. för såväl nationella som lokala och regionala programtjänster, och

3. av flera av varandra oberoende programföretag.

³⁵ Senaste lydelse 2015:808.

³⁶ Senaste lydelse 2015:808.

³⁷ Senaste lydelse 2015:808.

³⁸ Senaste lydelse 2015:808.

27 §³⁹

Utöver de villkor som anges i 9 § får ett tillstånd att sända digital kommersiell radio förenas med villkor som avser skyldighet att

1. sända ett mångsidigt programutbud,
2. utforma sändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, och
3. inte förändra ägarförhållandena och inflytandet i det företag som innehar tillståndet mer än i begränsad omfattning.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som *Myndigheten för press, radio och tv* avser att förena med tillståndet. Ett beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande godtagit.

Innan beslut om tillstånd fattas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som *Mediemyndigheten* avser att förena med tillståndet. Ett beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än dem som den sökande godtagit.

28 §⁴⁰

Ett tillstånd att sända digital kommersiell radio får överlåtas om *Myndigheten för press, radio och tv* medger det. Ett sådant medgivande får bara lämnas om

1. förvärvaren uppfyller förutsättningarna i 23 §,
2. överlåtelsen inte för med sig att ägarkoncentrationen bland dem som har tillstånd att sända digital kommersiell radio ökar i mer än begränsad omfattning, och
3. överlåtelsen inte medför en påtaglig minskning av mångfalden i utbudet av tillståndspliktiga programtjänster.

En överlåtelse som inte medges är utan verkan.

Ett tillstånd att sända digital kommersiell radio får överlåtas om *Mediemyndigheten* medger det. Ett sådant medgivande får bara lämnas om

29 §⁴¹

Den som förvärvar ett tillstånd övertar överlåtarens rättigheter och skyldigheter enligt denna lag för tiden efter beslutet om medgivande.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. *Myndigheten för press, radio och tv* ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den nya innehavaren om detta. Om den nya innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

Om ett föreläggande enligt 17 kap. 11 § 3 eller 8 har meddelats mot den tidigare innehavaren, gäller föreläggandet även mot den nya innehavaren. *Mediemyndigheten* ska i samband med att den medger överlåtelsen underrätta den nya innehavaren om detta. Om den nya innehavaren inte underrättas gäller inte föreläggandet. Ett vite som föreläggandet förenats med gäller inte mot den nya innehavaren.

30 §⁴²

Ett tillstånd att sända kommersiell radio gäller i åtta år.

Om det finns särskilda skäl, får *Myndigheten för press, radio och tv* besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

Om det finns särskilda skäl, får *Mediemyndigheten* besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid.

³⁹ Senaste lydelse 2015:808.

⁴⁰ Senaste lydelse 2015:808.

⁴¹ Senaste lydelse 2015:808.

⁴² Senaste lydelse 2015:809.

31 §⁴³

Om en tillståndshavare begär att tillståndet ska återkallas, ska tillståndet anses ha upphört att gälla den dag en sådan begäran kommit in till *Myndigheten för press, radio och tv* eller den senare dag som tillståndshavaren angett i sin begäran.

Om en tillståndshavare begär att tillståndet ska återkallas, ska tillståndet anses ha upphört att gälla den dag en sådan begäran kommit in till *Mediemyndigheten* eller den senare dag som tillståndshavaren angett i sin begäran.

32 §⁴⁴

Försätts en tillståndshavare i konkurs eller träder tillståndshavaren i likvidation upphör tillståndet att gälla tre månader efter beslutet om konkurs respektive likvidation. Avlider en tillståndshavare upphör tillståndet att gälla tre månader efter dödsfallet.

Har en begäran om medgivande till överlåtelse av tillståndet kommit in till *Myndigheten för press, radio och tv* innan tillståndet upphört att gälla enligt första stycket ska begäran prövas.

Har en begäran om medgivande till överlåtelse av tillståndet kommit in till *Mediemyndigheten* innan tillståndet upphört att gälla enligt första stycket ska begäran prövas.

14 kap.7 §⁴⁵

Den som sänder ljudradio enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av *Myndigheten för press, radio och tv*. Beteckningen ska anges minst en gång varje sändningstimme eller, om detta inte är möjligt, mellan programmen.

Den som sänder ljudradio enligt denna lag ska använda en sådan beteckning för sina sändningar som har godkänts av *Mediemyndigheten*. Beteckningen ska anges minst en gång varje sändningstimme eller, om detta inte är möjligt, mellan programmen.

16 kap.

Myndigheten för press, radio och tv:s tillsyn

Mediemyndighetens tillsyn

3 §⁴⁶

Myndigheten för press, radio och tv har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Mediemyndigheten har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om

1. exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,
2. tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av myndigheten, och
3. lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

Därutöver har myndigheten tillsyn över att en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket följer bestämmelsen om tillhandahållande av information i 2 kap. 1 § andra stycket 5.

⁴³ Senaste lydelse 2015:808.

⁴⁴ Senaste lydelse 2015:808.

⁴⁵ Senaste lydelse 2015:808.

⁴⁶ Senaste lydelse 2022:1669.

5 §⁴⁷

Den som sänder tv ska redovisa till *Myndigheten för press, radio och tv* hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 5 kap. 7 § första stycket.

Myndigheten för press, radio och tv får i enskilda fall besluta om undantag från redovisningskyldigheten om det finns särskilda skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om redovisningen.

Den som sänder tv ska redovisa till *Mediemyndigheten* hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 5 kap. 7 § första stycket.

Mediemyndigheten får i enskilda fall besluta om undantag från redovisningskyldigheten om det finns särskilda skäl.

6 §⁴⁸

Den som tillhandahåller beställ-tv ska redovisa till *Myndigheten för press, radio och tv* hur stor andel av tjänstens katalog som utgjorts av program med europeiskt ursprung och hur dessa program har framhävts enligt 5 kap. 8 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om redovisningen.

Den som tillhandahåller beställ-tv ska redovisa till *Mediemyndigheten* hur stor andel av tjänstens katalog som utgjorts av program med europeiskt ursprung och hur dessa program har framhävts enligt 5 kap. 8 §.

7 §⁴⁹

På begäran av *Myndigheten för press, radio och tv* ska den som sänder tv över satellit lämna upplysningar om vem som äger företaget och hur verksamheten finansieras.

På begäran av *Mediemyndigheten* ska den som sänder tv över satellit lämna upplysningar om vem som äger företaget och hur verksamheten finansieras.

8 §⁵⁰

På begäran av *Myndigheten för press, radio och tv* ska en satellitreprenör lämna upplysningar om vem som är uppdragsgivare, dennes adress, programtjänstens beteckning samt om hur sändningen över satellit sker.

På begäran av *Mediemyndigheten* ska en satellitreprenör lämna upplysningar om vem som är uppdragsgivare, dennes adress, programtjänstens beteckning samt om hur sändningen över satellit sker.

9 §⁵¹

På begäran av *Myndigheten för press, radio och tv* eller Konsumentombudsmannen ska den som bedriver verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag lämna myndigheterna de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen av att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen och de villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

På begäran av *Mediemyndigheten* eller Konsumentombudsmannen ska den som bedriver verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag lämna myndigheterna de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen av att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen och de villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

⁴⁷ Senaste lydelse 2020:875.

⁴⁸ Senaste lydelse 2020:875.

⁴⁹ Senaste lydelse 2015:808.

⁵⁰ Senaste lydelse 2015:808.

⁵¹ Senaste lydelse 2015:808.

9 a §⁵²

På begäran av *Myndigheten för press, radio och tv* ska en leverantör av en videodelningsplattform lämna de upplysningar som behövs för tillsynen.

På begäran av *Mediemyndigheten* ska en leverantör av en videodelningsplattform lämna de upplysningar som behövs för tillsynen.

10 §⁵³

På begäran av *Myndigheten för press, radio och tv* ska den som bedriver verksamhet enligt denna lag lämna de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgiften enligt 17 kap. 6 §.

På begäran av *Mediemyndigheten* den som bedriver verksamhet enligt denna lag lämna de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgiften enligt 17 kap. 6 §.

11 §⁵⁴

Den som i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden har spelat in ett program, ska på begäran av *Myndigheten för press, radio och tv* eller Konsumentombudsmannen utan kostnad lämna en sådan inspelning till myndigheten.

Den som i enlighet med 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden har spelat in ett program, ska på begäran av *Mediemyndigheten* eller Konsumentombudsmannen utan kostnad lämna en sådan inspelning till myndigheten.

12 §⁵⁵

Den som har tillstånd att sända digital kommersiell radio ska årligen till *Myndigheten för press, radio och tv* redovisa hur de skyldigheter som avses i 13 kap. 27 § första stycket 1 och 2 har uppfyllts.

Den som har tillstånd att sända digital kommersiell radio ska årligen till *Mediemyndigheten* redovisa hur de skyldigheter som avses i 13 kap. 27 § första stycket 1 och 2 har uppfyllts.

13 §⁵⁶

Den som har förvärvat den exklusiva sändningsrätten till ett sådant evenemang som anges i 5 kap. 9 § ska omedelbart underrätta *Myndigheten för press, radio och tv* om det.

Den som har förvärvat den exklusiva sändningsrätten till ett sådant evenemang som anges i 5 kap. 9 § ska omedelbart underrätta *Mediemyndigheten* om det.

17 kap.3 a §⁵⁷

Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 5, får *Myndigheten för press, radio och tv* besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 5, får *Mediemyndigheten* besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

⁵² Senaste lydelse 2020:875.

⁵³ Senaste lydelse 2020:875.

⁵⁴ Senaste lydelse 2015:808.

⁵⁵ Senaste lydelse 2015:808.

⁵⁶ Senaste lydelse 2015:808.

⁵⁷ Senaste lydelse 2022:1669.

7 §⁵⁸

Den särskilda avgiften enligt 5 eller 5 a § ska betalas till *Myndigheten för press, radio och tv* inom trettio dagar efter det att beslutet fått laga kraft.

Den särskilda avgiften enligt 5 eller 5 a § ska betalas till *Mediemyndigheten* inom trettio dagar efter det att beslutet fått laga kraft.

8 §⁵⁹

Om den särskilda avgiften inte betalas inom den tid som anges i 7 §, ska *Myndigheten för press, radio och tv* lämna fordran på den obetalda avgiften för indrivning. Indrivningen ska ske enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Om den särskilda avgiften inte betalas inom den tid som anges i 7 §, ska *Mediemyndigheten* lämna fordran på den obetalda avgiften för indrivning. Indrivningen ska ske enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

11 §⁶⁰

Om de bestämmelser som räknas upp i denna paragraf eller beslut som fattats med stöd av bestämmelserna inte följs får de förelägganden som behövs i enskilda fall beslutas för att bestämmelserna eller besluten ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. anmälningsskyldighet (2 kap. 2 och 4 §§),
2. varning (5 kap. 3 §),
3. tillståndsvillkor enligt 4 kap. 9 § 1–4, 6–9 och 16, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8 och 16 och 13 kap. 9 § 1–3,
4. beteckningar (5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §),
5. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarorganisationer (9 kap. 1–3 och 5 §§),
6. närradiosändningars innehåll (14 kap. 4 §),
7. skyldighet att lämna vissa upplysningar till *Myndigheten för press, radio och tv* (16 kap. 5–8 §§),
8. skyldighet att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 §,
9. skyldighet att lämna upplysningar till *Myndigheten för press, radio och tv* enligt 16 kap. 10 §,
10. skyldighet att lämna inspelning enligt 16 kap. 11 §, eller
11. skyldighet att årligen redovisa till *Myndigheten för press, radio och tv* enligt 16 kap. 12 §.

Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 5, 7 eller 8–11 får beslutas av *Myndigheten för press, radio och tv*.

1. anmälningsskyldighet (2 kap. 2 och 4 §§),
2. varning (5 kap. 3 §),
3. tillståndsvillkor enligt 4 kap. 9 § 1–4, 6–9 och 16, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8 och 16 och 13 kap. 9 § 1–3,
4. beteckningar (5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §),
5. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarorganisationer (9 kap. 1–3 och 5 §§),
6. närradiosändningars innehåll (14 kap. 4 §),
7. skyldighet att lämna vissa upplysningar till *Mediemyndigheten* (16 kap. 5–8 §§),
8. skyldighet att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 §,
9. skyldighet att lämna upplysningar till *Mediemyndigheten* enligt 16 kap. 10 §,
10. skyldighet att lämna inspelning enligt 16 kap. 11 §, eller
11. skyldighet att årligen redovisa till *Mediemyndigheten* enligt 16 kap. 12 §.

Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 5, 7 eller 8–11 får beslutas av *Mediemyndigheten*.

⁵⁸ Senaste lydelse 2020:875.

⁵⁹ Senaste lydelse 2015:808.

⁶⁰ Senaste lydelse 2020:875.

Föreläggande enligt första stycket 8 eller 10 får även beslutas av Konsumentombudsmannen.

11 a §⁶¹

Myndigheten för press, radio och tv får besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att en leverantör av en videodelningsplattform ska följa bestämmelserna om lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§ och om att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 a §.

Mediemyndigheten får besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att en leverantör av en videodelningsplattform ska följa bestämmelserna om lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§ och om att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 a §.

12 §⁶²

Myndigheten för press, radio och tv får i ett föreläggande förbjuda tillståndshavare att överträda beslut om sändningstid i närradion som har fattats av myndigheten eller att låta någon annan utnyttja tillståndshavarens sändningsrätt. Föreläggandet får förenas med vite.

Mediemyndigheten får i ett föreläggande förbjuda tillståndshavare att överträda beslut om sändningstid i närradion som har fattats av myndigheten eller att låta någon annan utnyttja tillståndshavarens sändningsrätt. Föreläggandet får förenas med vite.

18 kap.

5 §⁶³

Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,
2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,
3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 14 kap. 2 §,
4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten, eller
5. ett tillståndsvillkor enligt 13 kap. 27 § första stycket 3 har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från *Myndigheten för press, radio och tv*, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, och finns det skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har *Myndigheten för press, radio och tv* medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan förfogar över tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, och finns det skäl att anta att överlåtelsen kan inverka menligt på konkurrensen, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Åter-

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från *Mediemyndigheten*, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, och finns det skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har *Mediemyndigheten* medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan förfogar över tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, och finns det skäl att anta att överlåtelsen kan inverka menligt på konkurrensen, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Åter-

⁶¹ Senaste lydelse 2020:875.

⁶² Senaste lydelse 2015:808.

⁶³ Senaste lydelse 2022:460.

kallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

Om staten, regioner eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska *Myndigheten för press, radio och tv* återkalla det tillståndet.

kallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

Om staten, regioner eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska *Mediemyndigheten* återkalla det tillståndet.

19 kap.

1 §⁶⁴

Mål om återkallelse av tillstånd på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 4 kap. 8 §, 9 § 10–12, 11 kap. 3 § första stycket eller andra stycket 9–12 och om överträdelse av 5 kap. 1, 2 och 4 §§ eller 14 kap. 1 § ska på talan av Justitiekanslern prövas av allmän domstol.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av *Myndigheten för press, radio och tv*.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio prövas av den som meddelat tillståndet.

2 §⁶⁵

Har tillståndet lämnats av regeringen, får en fråga om återkallelse prövas först efter anmälan av regeringen, om inte tillståndshavaren själv begärt att tillståndet ska återkallas.

Har tillståndet lämnats av *Myndigheten för press, radio och tv* får en fråga om återkallelse tas upp

1. på begäran av tillståndshavaren,
2. på eget initiativ av den som är behörig att pröva frågan, eller

3. efter anmälan av granskningsnämnden för radio och tv på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som ska granskas av nämnden enligt 16 kap. 2 §.

En fråga om ändring av tillstånd får, förutom på begäran av tillståndshavaren, tas upp på eget initiativ av den som är behörig att pröva frågan.

Innan *Myndigheten för press, radio och tv* fattar beslut i ett ärende om återkallelse på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som ska granskas av granskningsnämnden för radio och tv enligt 16 kap. 2 §, ska myndigheten begära ett yttrande från nämnden. Tillståndet får återkallas endast om nämnden finner att överträdelsen är väsentlig.

Har tillståndet lämnats av *Mediemyndigheten* får en fråga om återkallelse tas upp

Innan *Mediemyndigheten* fattar beslut i ett ärende om återkallelse på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som ska granskas av granskningsnämnden för radio och tv enligt 16 kap. 2 §, ska myndigheten begära ett yttrande från nämnden. Tillståndet får återkallas endast om nämnden finner att överträdelsen är väsentlig.

4 a §⁶⁶

Frågor om särskild avgift enligt 17 kap. 5 a § prövas av granskningsnämnden för radio och tv när ett beslut om tillgänglighet enligt 5 kap. 12 § har fattats av regeringen och av *Myndigheten för press, radio och tv* i övriga fall.

Frågor om särskild avgift enligt 17 kap. 5 a § prövas av granskningsnämnden för radio och tv när ett beslut om tillgänglighet enligt 5 kap. 12 § har fattats av regeringen och av *Mediemyndigheten* i övriga fall.

⁶⁴ Senaste lydelse 2015:808.

⁶⁵ Senaste lydelse 2015:808.

⁶⁶ Senaste lydelse 2020:875.

En särskild avgift får inte beslutas senare än fem år från det att ett tillgängliggörande skulle ha skett. Ett beslut om avgift upphör att gälla om beslutet inte verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

20 kap.

1 §⁶⁷

Beslut enligt denna lag av *Myndigheten för press, radio och tv* får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller

1. tillstånd att sända tv, sökbar text-tv eller närradio,
2. fördelning av sändningstid i närradion,
3. ändring eller återkallelse av tillstånd, eller
4. beslut att inte medge överlåtelse av tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv.

Beslut som avses i första stycket gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

2 §⁶⁸

Beslut av *Myndigheten för press, radio och tv* om kommersiell radio får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om det gäller beslut om att

1. avslå en ansökan om tillstånd,
2. inte medge överlåtelse av ett tillstånd,
3. återkalla ett tillstånd, och
4. en delägare i handelsbolag ska anses som betalningsansvarig enligt 13 kap. 16 §.

Mål om överklagande av beslut som avses i första stycket 1 och 3 ska handläggas skyndsamt.

Beslut som avses i första stycket 2 och 3 gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

3 §⁶⁹

Följande beslut av *Myndigheten för press, radio och tv* får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut om beteckningar enligt 5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §,
2. beslut enligt 5 kap. 12 § om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,
3. förordnande av lokala kabelsändarorganisationer enligt 9 kap. 5 §,
4. beslut om återkallelse av ett förordnande enligt 18 kap. 6 §, och
5. beslut enligt 9 kap. 7 § om undantag från sändningsplikt och skyldighet att tillhandahålla sändningsutrymme för lokala kabelsändarorganisationer.

Beslut som anges i första stycket 2 och 3 gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

4 §⁷⁰

Beslut av Justitiekanslern, *Myndigheten för press, radio och tv*, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 3 a §, 10 §, 11 § första stycket, 12 och 13 a §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut av Justitiekanslern, *Mediemyndigheten*, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 3 a §, 10 §, 11 § första stycket, 12 och 13 a §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

⁶⁷ Senaste lydelse 2015:808.

⁶⁸ Senaste lydelse 2015:808.

⁶⁹ Senaste lydelse 2015:808.

⁷⁰ Senaste lydelse 2022:1669.

Förelägganden enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket 3, 4, 6 och 8 och 12 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

6 §⁷¹

Andra beslut av Justitiekanslern, *Myndigheten för press, radio och tv* och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 1–4 §§ får inte överklagas. Andra beslut av Justitiekanslern, *Mediemyndigheten* och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 1–4 §§ får inte överklagas.

7 §⁷²

Den som sänder kommersiell radio och omfattas av punkten 6 ska betala avgift

a) enligt 15–17 §§ i den upphävda lokalradiolagen (1993:120), om tillståndet ursprungligen meddelades före den 1 juli 2001, eller

b) enligt 4 b § lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område, om tillståndet ursprungligen meddelades efter den 1 juli 2001.

När *Myndigheten för press, radio och tv* tillämpar 17 § andra stycket i den upphävda lokalradiolagen i fråga om den avgift som avses i första stycket a, ska myndigheten för varje tillståndshavare göra en proportionell minskning av avgiften så att det totala avgiftsuttaget per år för samtliga tillstånd minskas med sammanlagt 12 miljoner kronor.

1. enligt 15–17 §§ i den upphävda lokalradiolagen (1993:120), om tillståndet ursprungligen meddelades före den 1 juli 2001, eller

2. enligt 4 b § lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område, om tillståndet ursprungligen meddelades efter den 1 juli 2001.

När *Mediemyndigheten* tillämpar 17 § andra stycket i den upphävda lokalradiolagen i fråga om den avgift som avses i första stycket 1, ska myndigheten för varje tillståndshavare göra en proportionell minskning av avgiften så att det totala avgiftsuttaget per år för samtliga tillstånd minskas med sammanlagt 12 miljoner kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

⁷¹ Senaste lydelse 2020:875.

⁷² Senaste lydelse 2015:808.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt

Härigenom föreskrivs att 3, 5, 8, och 12 §§ lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Framställningen i en film som ska visas för barn under femton år vid en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning ska vara godkänd av *Statens medieråd*.

Framställningen i en film som ska visas för barn under femton år vid en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning ska vara godkänd av *Mediemyndigheten*.

5 §

Framställningen i en film får inte godkännas för visning för barn under sju år, under elva år eller under femton år om den kan vara till skada för välbefinnandet för barn i den aktuella åldersgruppen.

Statens medieråd beslutar om åldersgränser.

Mediemyndigheten beslutar om åldersgränser.

8 §

En framställning i en film som har lämnats in till *Statens medieråd* för beslut om åldersgräns ska återlämnas till den sökande i anslutning till att beslutet meddelas. Om framställningen har lämnats in elektroniskt, ska myndigheten i stället radera framställningen.

En framställning i en film som har lämnats in till *Mediemyndigheten* för beslut om åldersgräns ska återlämnas till den sökande i anslutning till att beslutet meddelas. Om framställningen har lämnats in elektroniskt, ska myndigheten i stället radera framställningen.

12 §¹

Statens medieråds beslut om åldersgränser får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. I övrigt får beslut enligt denna lag inte överklagas.

Mediemyndighetens beslut om åldersgränser får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. I övrigt får beslut enligt denna lag inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2017:78.

5 Förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § tullagen (2016:253) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §¹

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor:

- Arbetsmiljöverket,
- Boverket,
- Elsäkerhetsverket,
- Folkhälsomyndigheten,
- Havs- och vattenmyndigheten,
- Kemikalieinspektionen,
- Kommerskollegium,
- Konsumentverket,
- Kronofogdemyndigheten,
- Livsmedelsverket,
- Läkemedelsverket,
- *Myndigheten för press, radio och tv,* – *Mediemyndigheten,*
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
- Naturvårdsverket,
- Post- och telestyrelsen,
- Skatteverket,
- Skogsstyrelsen,
- Statens energimyndighet,
- Statens jordbruksverk,
- Statistiska centralbyrån,
- Strålsäkerhetsmyndigheten,
- Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll,
- Sveriges riksbank, och
- Transportstyrelsen

Tullverket ska på begäran tillhandahålla Inspektionen för strategiska produkter och Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

I lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet finns bestämmelser om Tullverkets behandling av uppgifter i vissa fall.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2022:1132.

BILAGA 5

Riksdagsstyrelsens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen
(2016:1109) om stöd till partigrupperna för
riksdagsledamöternas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Basstödet består av grundbelopp och tilläggsbelopp. Grundbeloppet är 1 700 000 kronor per år och tilläggsbeloppet är 57 000 kronor per år.

Basstödet består av grundbelopp och tilläggsbelopp. Grundbeloppet är 2 400 000 kronor per år och tilläggsbeloppet är 79 000 kronor per år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

BILAGA 6

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

7. Den som sänder kommersiell radio och omfattas av punkten 6 ska betala avgift

a) enligt 15–17 §§ i den upphävda lokalradiolagen (1993:120), om tillståndet ursprungligen meddelades före den 1 juli 2001, eller

b) enligt 4 b § lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område, om tillståndet ursprungligen meddelades efter den 1 juli 2001.

När *Myndigheten för press, radio och tv* tillämpar 17 § andra stycket i den upphävda lokalradiolagen i fråga om den avgift som avses i första stycket a, ska myndigheten för varje tillståndshavare göra en proportionell minskning av avgiften så att det totala avgiftsuttaget per år för samtliga tillstånd minskas med sammanlagt 12 miljoner kronor.

När *Mediemyndigheten* tillämpar 17 § andra stycket i den upphävda lokalradiolagen i fråga om den avgift som avses i första stycket a, ska myndigheten för varje tillståndshavare göra en proportionell minskning av avgiften så att det totala avgiftsuttaget per år för samtliga tillstånd minskas med sammanlagt 12 miljoner kronor.

BILAGA 7

Utrikesutskottets yttrande 2023/24:UU1y

Utrikesförvaltningen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade vid sitt sammanträde den 17 oktober 2023 att ge utrikesutskottet tillfälle att senast den 16 november yttra sig över de delar av proposition 2023/24:1 utgiftsområde 1 Rikets styrelse som rör utrikesförvaltningen.

Den 26 oktober 2023 informerade utrikesminister Tobias Billström utrikesutskottet om Utrikesdepartementets ekonomi och utrikesförvaltningens utveckling.

Utrikesutskottet yttrar sig om anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 och följdmotionerna i de delar som rör detta anslag och närmare bestämt utrikesförvaltningen. Det gäller motionerna

- 2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S)
- 2023/24:2329 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)
- 2023/24:2718 av Malin Björk m.fl. (C)
- 2023/24:2674 av Jan Riise m.fl. (MP).

Utskottet föreslår att konstitutionsutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (S, V, C, MP).

Utskottets överväganden

Utrikesförvaltningen

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 9 450 059 000 kronor för 2024 till anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål, som bl.a. hyror och kapitalkostnader. Som mål för anslaget anges att Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Regeringens förslag innebär att anslaget minskas med 95 155 000 kronor 2024 till följd av en generell besparing i statsförvaltningen. Besparingen motsvarar en neddragning om 1 procent på förvaltningsanslag och andra anslag av förvaltningskaraktär. Regeringen framhåller emellertid att det mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget kan behövas ytterligare säkerhetsinsatser i utrikesförvaltningen och i Regeringskansliet. Regeringen analyserar detta närmare och avser att återkomma till riksdagen om det skulle finnas behov av att öka anslaget. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 9 821 974 000 kronor respektive 10 099 548 000 kronor.

Utrikesrepresentationen bestod den 1 augusti 2023 av 107 utlandsmyndigheter och åtta Stockholmsbaserade sändebud som täcker 31 länder. Sverige har också ca 320 honorärkonsulat. Utlandsmyndigheterna och de Stockholmsbaserade sändebuden listas i bilagan till budgetpropositionen utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Av propositionen framgår även att regeringen från den 1 januari 2000 till den 1 augusti 2023 beslutat att öppna 27 beskickningar, en delegation och sju karriärkonsulat. Under samma period har regeringen beslutat att stänga 24 beskickningar och sju karriärkonsulat.

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2685 av Ida Karkiainen m.fl. (S) yrkande 1 föreslås att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska minskas med 500 000 000 kronor för 2024 jämfört med regeringens förslag. I yrkande 3 föreslås även ett tillkännagivande om en mer välvägd budget för Regeringskansliet. Motionärerna anser att en anslagsminskning för Regeringskansliet är rimlig eftersom det svenska EU-ordförandeskapet nu är genomfört. Motionärerna invänder också mot den beräknade ökningen av anslaget till 2026, som de anser att regeringen inte har motiverat på ett tillfredsställande sätt.

I partimotion 2023/24:2329 föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska minskas med 143 000 000 kronor för 2024 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anser att Regeringskansliet har fått omotiverat mycket pengar jämfört med budgeten för 2023 och att anslaget därför bör minskas mer än vad regeringen föreslagit. I övrigt motsätter sig emellertid motionärerna den generella besparing i statsförvaltningen som regeringen föreslår, eftersom den innebär sämre förutsättningar för statsanställda att utföra sitt uppdrag och att servicen till medborgarna därmed blir lidande. Motförslaget om besparingen lämnas dock på ett annat ställe i budgeten.

Malin Björk m.fl. (C) föreslår i kommittémotion 2023/24:2718 att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska minskas med 572 100 000 kronor för 2024 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna motiverar minskningen med att de motsätter sig delar av den expansion av Regeringskansliet som inleddes i budgetpropositionen för 2023. Sverige behöver visserligen rusta sig bättre för det kommande Natomedlemskapet och det nya försämrade säkerhetsläget, framhåller motionärerna, som dock inte anser att det kräver så stora tillskott till Regeringskansliet som regeringen föreslagit. I motionärernas förslag till minskning av anslaget ingår även en lägre pris- och löneomräkning än vad regeringen föreslår.

I kommittémotion 2023/24:2674 av Jan Riise m.fl. (MP) föreslås att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. ska höjas med 95 155 000 kronor för 2024 jämfört med regeringens förslag. Höjningen innebär att regeringens föreslagna generella besparing i statsförvaltningen avvisas i fråga om anslaget till Regeringskansliet. I övrigt framhåller motionärerna att de svenska utsända kulturråden spelar en viktig roll för såväl diplomatin och det demokrati-främjande arbetet som för Sveriges kulturliv och internationaliseringen av detta. Motionärerna vill därför värna kulturrådsverksamheten genom en långsiktig finansiering inom befintliga medel i anslaget 4:1 Regeringskansliet.

Bakgrund till yttrandet om utrikesförvaltningen

Regeringskansliet utgör sedan den 1 januari 1997 en myndighet. Till att börja med finansierades verksamheten dock även efter detta från två skilda anslag, ett anslag för Regeringskansliet m.m. under utgiftsområde 1 och ett anslag för utrikesförvaltningen under utgiftsområde 5. För att fullfölja ombildandet av Regeringskansliet till en myndighet föreslog regeringen i den ekonomiska vårpropositionen för 2001 att de båda förvaltningsanslagen skulle slås samman till ett gemensamt anslag för myndigheten under budgetens utgiftsområde 1 Rikets styrelse från den 1 januari 2002. En konsekvens av förslaget var att beredningen i riksdagen av anslaget för utrikesförvaltningen flyttade från utrikesutskottet till konstitutionsutskottet. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2000/01:100, bet. 2000/01:FiU20, rskr. 2000/01:288).

Regeringen motiverade sammanslagningen av förvaltningsanslagen för Regeringskansliet med att den skulle vara en naturlig fortsättning på utvecklingen sedan 1997 och underlätta styrningen inom myndigheten, vilket även skulle ge möjligheter till en effektivare resursanvändning. När reformen aviserades i budgetpropositionen för 2000 angav regeringen även globaliseringen och EU-medlemskapet som skäl. Det blir, anförde regeringen, allt svårare att dra en gräns mellan nationell politik och utrikespolitik, särskilt efter EU-medlemskapet (prop. 1999/2000:1 utg.omr. 1 s. 26, utg.omr. 5 s. 25).

I behandlingen av budgeten för 2000 inom utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan hänvisade utrikesutskottet till erfarenheter som visat att det är möjligt att effektivisera verksamheten inom Regeringskansliet trots två förvaltningsanslag, och utskottet såg inget hinder mot att liknande samordningsvinster kunde göras även framöver. En överföring av anslaget för utrikesförvaltningen till utgiftsområde 1 skulle, befarade utskottet, kunna innebära betydande men för beredningen av utrikesfrågorna i riksdagen eftersom arbetsformerna utgår från att frågor om budgeten och om politikens innehåll på ett område lämpligen behandlas av ett och samma utskott. Av särskild vikt föreföll det utskottet vara att frågor om utlandsmyndigheterna kan beredas tillsammans med övriga utrikespolitiska frågor, bl.a. för att frågor om att upprätta och lägga ned utlandsmyndigheter inte bara handlar om resursallokering utan också innebär starka signaler till omvärlden och påverkar förutsättningarna för att bedriva en utrikespolitik med viss inriktning (bet. 1999/2000:UU1 s. 12 f.).

Budgetpropositionen för 2002 var den första efter beslutet om att inkludera anslaget för utrikesförvaltningen i anslaget för Regeringskansliet under utgiftsområde 1 Rikets styrelse. I ett yttrande till konstitutionsutskottet förklarade utrikesutskottet att utskottet till följd av detta beslut i fortsättningen kommer att behandla frågor om utrikesförvaltningen i form av ett yttrande till konstitutionsutskottet (yttr. 2001/02:UU2y).

Ett sådant yttrande har därefter lämnats varje år i beredningen av budgetens utgiftsområde 1, med undantag för riksmötet 2018/19 och övergångsregeringens förslag till budget för 2019. Utrikesutskottets yttrande riksmötet 2018/19 kom i stället att avse fristående motioner om utrikesförvaltningen som behandlades av konstitutionsutskottet i ett motionsbetänkande om offentlig förvaltning (yttr. 2018/19:UU2y). Riksmötet 2022/23 yttrade sig utrikesutskottet om utrikesförvaltningen i budgetberedningen. Yttrandet omfattade även yrkanden om utrikesförvaltningen i fristående motioner. Dessa motioner kom emellertid att behandlas av konstitutionsutskottet först i ett senare skede i ett motionsbetänkande om offentlig förvaltning. Till den motionsbehandlingen lämnade utrikesutskottet ett kompletterande yttrande genom ett protokollsutdrag (yttr. 2022/23:UU1y, prot. 2022/23:26).

Kompletterande uppgifter om utrikesförvaltningen

Enligt 7 kap. 1 § regeringsformen ska det finnas ett regeringskansli för att bereda regeringsärenden och biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet i övrigt. I Regeringskansliet ingår departement för olika verksamhetsgrenar. Regeringen fördelar ärendena mellan departementen och statsministern utser bland statsråden chefer för departementen.

Av 3 § i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet framgår att utrikesförvaltningen består av Utrikesdepartementet och utrikesrepresentationen. I utrikesrepresentationen ingår utlandsmyndigheterna, Svenska dialoginstitutet för Mellanöstern och Nordafrika samt honorärkonsulat. Utlandsmyndigheterna utgörs av beskickningar, delegationer vid internationella organisationer och karriärkonsulat. I förordningens 4 § föreskrivs att utrikesrepresentationen lyder under Regeringskansliet, som beslutar i frågor som rör utrikesrepresentationens personal och administration.

Utrikesrepresentationen verkar enligt 1 kap. 1 § förordningen (2014:115) med instruktion för utrikesrepresentationen inom ramarna för Wienkonventionerna om diplomatiska förbindelser och om konsulära förbindelser samt andra internationella konventioner. Utlandsmyndigheternas uppgifter är enligt 3 kap. 1 § bl.a. att i samverkan med regeringen verka för genomslag och förstärkelse för svenska ståndpunkter inom utrikespolitiken och andra politikområden. Beskickningar och konsulat ska dessutom bedriva Sverigefrämjande verksamhet (3 kap. 6 §), beakta bistånds- och utvecklingspolitiska perspektiv samt bistå Sida i det internationella utvecklingssamarbetet (3 kap. 8 §), handlägga migrationsärenden (3 kap. 9 §) och lämna konsulärt bistånd (3 kap. 14 §).

Utrikesförvaltningens resurser

Uppgifter om Regeringskansliets kostnader och personal redovisas i Regeringskansliets årsbok. Genom att jämföra uppgifterna i årsböckerna för 2022, 2012 och 2002 kan en grov uppskattning göras om resursutvecklingen under tjugoförårsperioden. Uppskattningen måste dock göras med en medvetenhet om att förändringar mellan åren kan bero på att verksamheter har flyttats mellan olika departement inom Regeringskansliet, och därför inte nödvändigtvis behöver vara resultat av ändrade prioriteringar. I redovisningen finns också en förhållandevis stor post för gemensamma kostnader som kan tillfalla departementens verksamheter i olika grad.

Regeringskansliets kostnader 2022 var 8 551 miljoner kronor. Cirka 36 procent av kostnaderna (3 050 miljoner kronor) låg på Utrikesdepartementet. Under 2012 var Regeringskansliets kostnader 6 469 miljoner kronor, varav ca 37 procent (2 400 miljoner kronor) låg på Utrikesdepartementet. Motsvarande kostnader för 2002 var 4 803 miljoner kronor, varav ca 39 procent (1 871 miljoner kronor) låg på Utrikesdepartementet.

I Regeringskansliet tjänstgjorde 2022 i genomsnitt 4 782 personer. Av dessa tjänstgjorde drygt 25 procent (1 278 stycken) i Utrikesdepartementet.

Tio år tidigare, 2012, tjänstgjorde i genomsnitt 4 629 personer i Regeringskansliet och av dessa ca 28 procent (1 293) i Utrikesdepartementet. Ytterligare tio år tidigare, 2002, tjänstgjorde 4 446 personer i Regeringskansliet, varav ca 34 procent (1 507) tjänstgjorde i Utrikesdepartementet.

Andelen kvinnor i hela Regeringskansliet var förra året 62 procent och i Utrikesdepartementet 59 procent. Tio år tidigare var andelen kvinnor i Regeringskansliet 60 procent och andelen kvinnor i Utrikesdepartementet 59 procent. För tjugo år sedan, 2002, var andelen kvinnor i Regeringskansliet ca 57 procent. Den äldsta tillgängliga uppgiften för Utrikesdepartementet är från 2005, då 59 procent av de tjänstgörande var kvinnor.

Sammanfattningsvis har Utrikesdepartementets kostnader stigit med drygt 60 procent de senaste tjugo åren. Kostnadsökningen är inte lika stor som den för hela Regeringskansliet (78 procent), vilket betyder att Utrikesdepartementets andel av Regeringskansliets samlade kostnader sjunkit något. Antalet anställda i Utrikesdepartementet har minskat med ca 15 procent de senaste tjugo åren. Samtidigt har Regeringskansliets samlade personalstyrka ökat något. Könsfördelningen i personalstyrkan är stabil över tid med en viss överrepresentation av kvinnor och också en långsamt stigande andel kvinnor i hela Regeringskansliet.

När det särskilt gäller utlandsmyndigheterna, bemannas dessa av utsänd personal från Regeringskansliet och av lokalanställd eller inhyrd personal. Av Regeringskansliets årsbok för 2022 framgår att den utlandsstationerade personalen det året uppgick till i genomsnitt 590 personer och den lokalanställda till ca 1 350. Bland de utlandsstationerade var 502 personer utsända från Utrikesdepartementet, vilket motsvarar ca 39 procent av departementets anställda. Av den sammanlagda utsända personalstyrkan var 54 procent kvinnor. Tio år tidigare, 2012, uppgick den utstationerade personalen till i genomsnitt 588 och den lokalanställda till ca 1 300. Utrikesdepartementet stod för 534 av de utlandsstationerade, vilket utgjorde ca 41 procent av departementets personal. Andelen kvinnor var 54 procent. Ytterligare tio år tidigare var motsvarande uppgifter sammanlagt 596 utlandsstationerade, varav 543 från Utrikesdepartementet, vilket motsvarade ca 36 procent av departementets personal. Antalet lokalanställda var ca 1 000 (uppgifterna gäller för 2003, redovisade i årsboken för 2004, som var den första där redovisningen gjordes). Uppgifter om könshöjning i den utlandsstationerade personalen började göras i årsboken för 2005. Det året var 54 procent kvinnor.

Sammanfattningsvis har antalet utstationerade från Regeringskansliet under tjugoårsperioden från 2003 varit förhållandevis konstant. Antalet utstationerade från Utrikesdepartementet har dock minskat något, men inte i samma takt som departementets samlade personalstyrka har minskat, vilket betyder att de utstationerades andel av departementets personalstyrka ökat något. Könshöjningen bland de utstationerade har varit stabil. Under tjugoårsperioden ökade antalet lokalanställda vid utlandsmyndigheterna från ca 1 000 till ca 1 350, med en högsta notering på ca 1 400 åren runt 2020.

Ökningen av antalet lokalanställda innebär att utlandsmyndigheternas samlade bemanning, dvs. utsänd och lokalanställd personal, ökat med omkring en femtedel.

Utrikesrepresentationens utveckling

Regeringen redogör i budgetpropositionen varje år för utrikesrepresentationens omfattning och antalet beslut som regeringen fattat om att öppna och stänga utlandsmyndigheter.

I budgetpropositionen för 2024 anges att det den 1 augusti 2023 fanns 107 utlandsmyndigheter (91 beskickningar, sju delegationer vid internationella organisationer och nio karriärkonsulat), åtta Stockholmsbaserade sändebud som täcker 31 länder samt ca 320 honorärkonsulat (prop. 2023/24:1 utg.omr. 1 s. 70). För tio år sedan, enligt uppgifterna i budgetpropositionen för 2014, fanns 103 utlandsmyndigheter (89 ambassader, sju delegationer och sju konsulat), tio Stockholmsbaserade sändebud som täckte 32 länder samt omkring 400 honorärkonsulat (prop. 2013/14:1 utg.omr. 1 s. 37 och bil. 1 s. 7). I budgetpropositionen för 2004 angavs att utrikesrepresentationen bestod av 102 utlandsmyndigheter (84 ambassader, sex delegationer och tolv konsulat), sju Stockholmsbaserade sändebud som täckte 29 länder samt ca 400 honorärkonsulat (prop. 2003/04:1 utg.omr. 1 s. 49 och bil. 1 s. 6).

Antalet regeringsbeslut om att öppna och stänga utlandsmyndigheter har över åren redovisats i två delvis överlappande 24-åriga perioder. Den första perioden sträcker sig från 1990 t.o.m. den 1 augusti 2013. Under denna period fattade regeringen beslut om att öppna 35 ambassader och åtta karriärkonsulat. Samma period beslutade regeringen att stänga 30 ambassader och 25 karriärkonsulat (prop. 2013/14:1 utg.omr. 1 s. 37).

Den andra perioden, som började användas i budgetpropositionen för 2015, utgår från basåret 2000. I och med den nu aktuella budgetpropositionen för 2024 uppnådde perioden samma tidsspann som den tidigare använda, dvs. 24 år, från 2000 till den 1 augusti 2023. Under denna period fattade regeringen beslut om att öppna 27 beskickningar, en delegation och sju karriärkonsulat. Under perioden beslutade regeringen också att stänga 24 beskickningar och sju karriärkonsulat (prop. 2023/24:1 utg.omr. 1 s. 70).

Sammanfattningsvis har antalet utlandsmyndigheter ökat något de senaste tjugo åren. Ökningen utgörs främst av nya ambassader. Samtidigt har antalet honorärkonsulat under perioden minskat med ca 20 procent. Uppgifterna om antalet regeringsbeslut om utlandsmyndigheter är svåra att lägga till grund för några slutsatser. I genomsnitt har 2,72 beslut fattats per år sedan 2000. I den tidigare använda perioden 1990–2013 var genomsnittet fyra beslut per år. Eftersom perioderna överlappar varandra är genomsnittet dock inte jämförbara. Däremot skulle man genom att jämföra uppgifterna i föregående års budgetproposition kunna se hur många beslut som fattats ett givet år. För att se vilka myndigheter besluten gällt måste man dock spåra förändringar i förteckningen över utlandsmyndigheterna i budgetpropositionens bilaga, och

dessa förändringar behöver inte nödvändigtvis få genomslag samma år som beslutet fattats.

Vid sidan av den årliga redovisningen i budgetpropositionen har regeringen informerat utrikesutskottet inför vissa enskilda regeringsbeslut om förändringar i utrikesrepresentationen. De senaste åren har sådan information lämnats vid två tillfällen 2021 och ett tillfälle 2020 (prot. 2021/22:8, 2020/21:19 och 2020/21:13).

Kulturrådsverksamheten

Utsända kulturråd finns vid Sveriges ambassader i Berlin, London, Moskva, Paris, Peking och Washington, vid Sveriges generalkonsulat i Istanbul samt vid Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen i Bryssel. Kulturrådstjänsten i Peking är vakant sedan den 1 februari 2023. Kulturdepartementet är huvudman för kulturråden, med undantag för kulturrådet i Paris, som Svenska institutet är huvudman för. Kulturråden anställs för en period om tre år med möjlighet till förlängning.

Kulturrådens övergripande uppgift är att föra fram kulturens roll i kontakterna med andra länder och stimulera den kulturella dialogen. En central del i kulturrådens verksamhet är att bidra till att det svenska kulturlivet bygger långsiktiga och hållbara samarbeten med stationeringslandet. De ska identifiera lokala samarbetspartner, initiera projekt och förmedla kontakter. Kulturråden ska också verka för kulturen som en del i det Sverigefrämjande arbetet. Kulturrådet i Bryssel har en särskild roll som företrädare för Sverige i det europeiska samarbetet på kultur-, medie- och idrottsområdet, vilket innefattar att tillvarata svenska intressen och verka för att svenska positioner får genomslag i EU.

I början av 2023 gjorde Kulturdepartementet en översyn av kulturrådsverksamheten som underlag för ställningstaganden om den framtida inriktningen och utformningen. I översynen utvärderades syftet med och effekterna av verksamheten. Andra aspekter som belystes var styrning, rapportering och uppföljning samt de ekonomiska förutsättningarna (Ku2023/0516).

Utskottets ställningstagande

Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen. Det är viktigt för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitik, utvecklingssamarbete och andra viktiga områden med andra länder, regioner och multilaterala organisationer.

Det är regeringen som beslutar om Regeringskansliets, inklusive utrikesförvaltningens, organisation och resursfördelning inom ramen för det anslag som riksdagen fattat beslut om. Detta anslag avser hela Regeringskansliet utan att specificera utrikesförvaltningens del. Utskottet kan konstatera att utrikesförvaltningen resursmässigt minskat något de senaste tjugo åren i förhållande till Regeringskansliet som helhet. Samtidigt har utrikesrepresentationens

storlek ökat något räknat i antal utlandsmyndigheter och den samlade bemanningen av dessa. Det övervägande intrycket är dock att utlandsrepresentationens struktur präglas av stabilitet med i genomsnitt färre än tre regeringsbeslut om att öppna eller stänga utlandsmyndigheter per år sedan millennieskiftet. Den större förändringen i utrikesrepresentationen torde gälla antalet honorärkonsulat, som de senaste tio åren minskat med omkring en femtedel.

Utskottet påminner om att Sveriges internationella relationer påverkas av om en utlandsmyndighet öppnas eller stängs och att sådana beslut därför bör vara långsiktiga och bygga på väl förankrade strategier. Regeringen kan mot den bakgrunden förväntas informera och rådgöra med riksdagen, bl.a. genom utrikesutskottet, när det finns information inför beslut om strategiska förändringar i utrikesrepresentationen. Denna information inför enskilda beslut är ett viktigt komplement till utskottets löpande bevakning av utrikesförvaltningens utveckling, i vilken ett inslag är utskottets årliga yttrande till konstitutionsutskottet i budgetberedningen och de upplysningar som utskottet hämtar in från regeringen i anslutning till detta.

När det gäller anslagsförslaget i budgetpropositionen delar utskottet regeringens uppfattning att det bör ställas högre krav på att verksamheten i utrikesförvaltningen, i likhet med statsförvaltningen i stort, ska kännetecknas av ett effektivt resursutnyttjande. Utskottet anser därför att regeringens förslag till en generell besparing i statsförvaltningen, inklusive i anslaget för Regeringskansliet, är rimligt som ett led i att minska utgifterna för den statliga förvaltningen. Besparingen stimulerar effektivisering och bidrar till finansieringen av nya reformer. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till anslagshöjningar för att kunna vidta ytterligare säkerhetshöjande åtgärder i utrikesförvaltningen och Regeringskansliet om det skulle bedömas vara motiverat av det försämrade säkerhetsläget.

Utskottet står följaktligen bakom regeringens förslag till medelstillelse för anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Konstitutionsutskottet bör därför tillstyrka propositionen och avstyrka motionerna 2023/24:2329 (V), 2023/24:2674 (MP), 2023/24:2685 (S) yrkandena 1 och 3 samt 2023/24:2718 (C) i den del de gäller det berörda anslaget.

Utskottet kommer under riksmötet att återkomma till vissa frågor om utrikesförvaltningen i behandlingen av motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2023.

Stockholm den 16 november 2023

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Magdalena Thuresson (M), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Margareta Cederfelt (M), Linnéa Wickman (S), Joar Forssell (L), Magnus Bernthsson (KD), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Johan Büser (S), Rasmus Giertz (SD), Gustaf Göthberg (M), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Anna Lasses (C).

Avvikande meningar

1. Utrikesförvaltningen (S)

Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Johan Büser (S) anför:

Vi anser att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2024 ska minskas med 500 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Den expansion av Regeringskansliets budget som regeringen föreslår fram till 2026 är orimligt stor, särskilt med tanke på det ansträngda ekonomiska läget och de sparkrav i välfärden som följer av detta. Regeringen har inte heller på ett trovärdigt sätt argumenterat för anslagsökningarna. Vidare är det rimligt att minska anslaget för Regeringskansliet eftersom det svenska EU-ordförandeskapet nu är genomfört.

Det är samtidigt angeläget att förtydliga att vi delar utskottets uppfattning om vikten av en effektiv och välrustad utrikesförvaltning för att genomföra den svenska utrikespolitiken. Den minskning av anslaget som vi förordar syftar således inte till att undandra resurser från utrikesförvaltningen.

Vi anser att konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2023/24:2685 yrkandena 1 och 3, och följaktligen avstyrka propositionen och övriga motioner. Om riksdagen i det första steget i budgetprocessen bifaller regeringens förslag till utgiftsramar och ger budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar, förutser vi emellertid att företrädarna för Socialdemokraterna i konstitutionsutskottet kan komma att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

2. Utrikesförvaltningen (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V) anför:

Jag anser att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2024 ska minskas med 143 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag, som jag anser innebär att Regeringskansliet får omotiverat mycket pengar.

Konstitutionsutskottet bör således tillstyrka motion 2023/24:2329 och avstyrka propositionen och övriga motioner. Om riksdagen i det första steget i budgetprocessen bifaller regeringens förslag till utgiftsramar och ger budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar, kan emellertid företrädaren för Vänsterpartiet i konstitutionsutskottet komma att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Det gäller i synnerhet med tanke på att det förslag som jag förordar för utgiftsområde 1 ligger över budgetpropositionens utgiftsram och att det i så fall inte skulle vara möjligt att reservera sig till förmån för förslaget.

3. Utrikesförvaltningen (C)

Anna Lasses (C) anför:

Jag anser att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2024 ska minskas med 572 100 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Jag motsätter mig delar av den expansion av Regeringskansliet som regeringen inledde med förra årets budgetproposition. Sverige behöver visserligen rusta sig för det ansvar som Natomedlemskapet innebär och för att hantera det nya säkerhetsläget. Det motiverar dock inte de anslagsökningar för Regeringskansliet som regeringen föreslår. Den minskning av anslaget som jag förordar omfattar även en lägre pris- och löneomräkning än i regeringens förslag.

Konstitutionsutskottet bör tillstyrka motion 2023/24:2718 och avstyrka propositionen och övriga motioner. Om riksdagen i det första steget i budgetprocessen bifaller regeringens förslag till utgiftsramar och ger budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar, kan emellertid företrädaren för Centerpartiet i konstitutionsutskottet komma att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

4. Utrikesförvaltningen (MP)

Jacob Risberg (MP) anför:

Jag anser att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2024 ska öka med 95 155 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Jag vill med detta värna kulturrådsverksamheten genom att ge den en långsiktig finansiering inom befintliga medel för anslaget till Regeringskansliet. De utsända kulturråden spelar en viktig roll för såväl diplomatin och det demokratifrämjande arbetet som Sveriges kulturliv och dess internationalisering.

Konstitutionsutskottet bör därför enligt mig tillstyrka motion 2023/24:2674 och avstyrka propositionen och övriga motioner. Om riksdagen i det första steget i budgetprocessen bifaller regeringens förslag till utgiftsramar och ger budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar, kan emellertid företrädaren för Miljöpartiet i konstitutionsutskottet komma att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Det gäller i synnerhet med tanke på att det förslag som jag förordar för utgiftsområde 1 ligger över budgetpropositionens utgiftsram och att det i så fall inte skulle vara möjligt att reservera sig till förmån för förslaget.